

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia ..... 2023 r.

**w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty
pomocy finansowej w ramach wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych oraz w
formie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach Planu
Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027**

Na podstawie art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i szczegółowy tryb przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach:

- 1) wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych realizowanych w ramach art. 69 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „wsparciem inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych”, przyznawanego w ramach interwencji:
  - a) Zalesianie gruntów rolnych, zwanego dalej „wsparciem na zalesianie”,
  - b) Tworzenie zadrzewień śródpolnych, zwanego dalej „wsparciem na zadrzewienie”,
  - c) Zakładanie systemów rolno-leśnych, zwanego dalej „wsparciem na zakładanie systemów rolno-leśnych”,
  - d) Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, zwanego dalej „wsparciem na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych”,
- 2) płatności w ramach interwencji związanych ze środowiskiem, klimatem i innych zobowiązań w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 69 lit. a rozporządzenia

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1950).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 119 z 21.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 181 z 07.07.2022, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 227 z 01.09.2022, str. 136.

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, zwanego dalej „rozporządzeniem 2021/2115”, przyznawanego w formie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych obejmującej:

- a) premię pielęgnacyjną stanowiącą zryczałtowaną płatność z tytułu poniesionych kosztów pielęgnacji wykonanego zalesienia lub gruntu z sukcesją naturalną,
- b) premię zalesieniową stanowiącą zryczałtowaną płatność z tytułu pokrycia kosztów utraconych dochodów z działalności rolniczej i utrzymania zalesień występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej,
- c) premię z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych stanowiącą zryczałtowaną płatność z tytułu poniesionych kosztów pielęgnacji i utrzymania zadrzewień lub systemów rolno-leśnych

– w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027.

2. Rozporządzenie określa również:

- 1) kryteria wyboru operacji w przypadku wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych;
- 2) szczegółowe wymagania, jakie powinny spełniać wnioski o przyznanie pomocy, o której mowa w ust. 1;
- 3) szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy, o której mowa w ust. 1, następcy prawnemu podmiotowi ubiegającego się o jej przyznanie lub przejmującemu grunty;
- 4) wysokość kar i sposób ich obliczania, z wyjątkiem kar administracyjnych;
- 5) wysokość stawek pomocy, o której mowa w ust. 1.

§ 2. Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest przyznawane:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tej pomocy, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem;
- 2) do powierzchni nie większej niż 40 ha w jednym roku w ramach poszczególnych interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1;
- 3) do gruntów stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o przyznanie tej pomocy albo własność jego małżonka, a w przypadku wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności

lasów prywatnych – także do gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 140), zwanej dalej „ustawą o wspólnotach gruntowych”;

- 4) do limitu określonego w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, dla poszczególnych interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1.

§ 3. Wsparcie na zalesianie jest przyznawane jednorazowo:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tej pomocy, który:
  - a) jest rolnikiem, lub jednostką samorządu terytorialnego i jednostką organizacyjną gmin, powiatów oraz województw, zwanymi dalej „jednostkami terytorialnymi”,
  - b) zobowiązał się do wykonania zalesienia gruntu zgodnie z wymogami planu zalesienia, o którym mowa w art. 35 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726 i 2311 oraz z 2023 r. poz. 412), zwanego dalej „planem zalesienia”, a gdy jest to przewidziane w planie zalesienia – wykonania również jego ogrodzenia, zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą,
  - c) uzyskał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego wykonania zalesienia – w przypadku gdy planowane wykonanie zalesienia jest przedsięwzięciem, którego realizacja wymaga uzyskania takiej decyzji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.³⁾);
- 2) do gruntów:
  - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 oraz z 2022 r. poz. 1846 i 2185), zwanej dalej „ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne”, jako grunty rolne,
  - b) stanowiących grunty orne lub sady,
  - c) które zostały przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku tego planu gdy grunty te zostały przeznaczone do zalesienia w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1260, 1261, 1783, 1846, 2185 i 2687.

- d) o szerokości większej niż 20 m, przy czym wymagania tego nie stosuje się, jeżeli grunty te graniczą z lasem lub obszarem zalesionym,
- e) położonych poza:
  - obszarami Natura 2000 lub obszarami znajdującymi się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, chyba że planowane wykonanie zalesienia nie jest sprzeczne z planami ochrony albo planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku braku sporządzenia tych planów – gdy planowane wykonanie zalesienia nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów,
  - obszarami rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, parków narodowych lub obszarami ich otulin, chyba że planowane wykonanie zalesienia nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów.

§ 4. 1. Wsparcie na zadrzewienie jest przyznawane jednorazowo:

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tej pomocy, który jest rolnikiem lub jednostką terytorialną, jeżeli zobowiązał się do wykonania zadrzewienia:
  - a) tworzącego zwarty obszar powiązany gospodarczo lub przyrodniczo, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha oraz szerokości co najmniej 4 m i nie większej niż 20 m,
  - b) co najmniej 3 różnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów, z tym że udział drzew lub krzewów:
    - najmniej licznego gatunku lub rodzaju spośród trzech najliczniejszych wynosi co najmniej 10%,
    - gatunków lub rodzajów liściastych wynosi co najmniej 90%,
  - c) oraz jego ogrodzenia siatką metalową o wysokości co najmniej 2 metrów, zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą, z tym że na tej samej powierzchni gruntu lub jego części może być zastosowana tylko jedna z tych form ochrony;
- 2) do gruntów:
  - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne jako grunty rolne,
  - b) stanowiących grunty orne,
  - c) na których nie stwierdzono usunięcia drzew lub krzewów, które występowały na tym gruncie, w okresie 24 miesięcy poprzedzających wykonanie tego zadrzewienia.

2. W przypadku gruntu zadrzewionego jednym rzędem drzew lub krzewów przyjmuje się, że jego szerokość wynosi 4 m.

§ 5. 1. Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych jest przyznawane jednorazowo:

1) podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tej pomocy, który jest rolnikiem, jeżeli zobowiązał się do założenia systemu rolno-leśnego:

a) tworzącego zwarty obszar, na którym drzewa i krzewy zostaną posadzone:

- na gruncie, na którym prowadzona jest działalność rolnicza,
- w formie jednego lub dwóch rzędów oddalonych od kolejnych nasadzeń w formie jednego lub dwóch rzędów, o co najmniej 10 metrów i nie więcej niż 30 metrów – w przypadku gruntów ornych,
- w odległości co najmniej 3 metrów w rzędzie,

b) co najmniej 3 różnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów, z tym że udział drzew lub krzewów:

- najmniej licznego gatunku lub rodzaju spośród trzech najliczniejszych wynosi co najmniej 10%,
- gatunków lub rodzajów liściastych wynosi co najmniej 51%,

c) oraz jego zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, repelentami, osłonkami lub wełną owczą, z tym że na tej samej powierzchni gruntu lub jego części może być zastosowana tylko jedna z tych form ochrony;

2) do gruntów:

a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne jako grunty rolne,

b) stanowiących grunty orne lub trwałe użytki zielone, z wyłączeniem trwałych użytków zielonych na obszarach Natura 2000 lub obszarach znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody.

2. W przypadku gruntu ornego, na którym założono system rolno-leśny w formie:

1) jednego rzędu, przyjmuje się, że jego szerokość wynosi 4 metry;

2) dwóch rzędów, ich szerokość nie może być mniejsza niż 4 metry i nie większa niż 6 metrów.

3. Jeżeli na danym gruncie:

1) jest realizowane zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, o którym mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, lub

- 2) są realizowane inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, na którym jest prowadzona produkcja ekologiczna w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. poz. 1370 oraz z 2023 r. poz. 412), lub
- 3) jest realizowane zobowiązanie w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10 albo 11 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2422, 2433 i 2727 oraz z 2023 r. poz. 412), zwanej dalej „ustawą o PROW 2014–2020,
- 4) są przestrzegane wymogi dla poszczególnych płatności w ramach schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 16 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2021/2115

– do tego gruntu nie przysługuje wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych.

§ 6. 1. Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych jest przyznawane jednorazowo:

- 1) osobie fizycznej, osobie prawnej, stowarzyszeniu lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa, jeżeli zobowiązała się do wykonania inwestycji, o których mowa w ust. 2, zgodnie z wymogami planu inwestycji zwiększających bioróżnorodność lasów prywatnych, o którym mowa w art. 35 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, zwanego dalej „planem inwestycji”, sporządzonym przez nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zwanego dalej „nadleśniczym”;
- 2) do gruntów:
  - a) wykazanych w ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne jako las,
  - b) dla których sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, zwanej dalej „ustawą o lasach”, lub dla którego została wydana decyzja starosty na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach,
  - c) które nie są objęte zobowiązaniem, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie

szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1931 oraz z 2023 r. poz. 412),

d) położonych poza:

- obszarami Natura 2000 lub obszarami znajdującymi się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, chyba że planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z planami ochrony albo planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku braku sporządzenia tych planów – gdy planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów,
- obszarami rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, parków narodowych lub obszarami ich otulin, chyba że planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów.

2. Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych jest przyznawane na inwestycje polegające na:

- 1) przebudowie składu gatunkowego drzewostanu przez:
  - a) wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 50 lat, lub
  - b) dolesianie luk w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 21 do 60 lat, lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego, lub
- 2) zróżnicowaniu struktury drzewostanu, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przez wprowadzenie podszytu rozumianego jako dolna warstwa w drzewostanie, złożona z gatunków drzewiastych i krzewiastych, chroniących i uaktywniających glebę, lub
- 3) założeniu remizy rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przy czym remiza powinna być ogrodzona oraz mieć powierzchnię 10 arów, lub
- 4) założeniu strefy ekotonowej rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów w pasie drzewostanu graniczącym z terenem otwartym, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 30 lat, lub

- 5) wykonywaniu cięć pielęgnacyjnych w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 30 lat, polegającym na rozluźnieniu drzewostanu przez usunięcie drzew niepożądanych, lub
- 6) zabiegach ochronnych przed zwierzyną polegających na:
  - a) ogrodzeniu gruntu – w przypadku realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–4, albo
  - b) zabezpieczeniu przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami, osłonkami, wełną owczą albo 3 palikami – w przypadku realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1, 2 i 4.

§ 7. 1. Wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie i wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych przysługuje:

- 1) według kolejności ustalonej przy zastosowaniu następujących kryteriów wyboru operacji:
  - a) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, położonych na obszarze Natura 2000, określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, za które przyznaje się 14 pkt,
  - b) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°, za które przyznaje się 12 pkt,
  - c) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 412), zwanej dalej „ustawą Prawo wodne”, za które przyznaje się 10 pkt,
  - d) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do lasu lub obszaru zalesionego, za które przyznaje się 8 pkt – w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania zalesienia,
  - e) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej, zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, za które przyznaje się 6 pkt,
  - f) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na obszarach ONW, określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania

na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 329, z późn. zm.⁴⁾), za które przyznaje się 5 pkt,

g) grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone w województwie o lesistości poniżej 30%, za które przyznaje się 4 pkt;

2) jeżeli operacja uzyskała:

a) co najmniej 6 punktów – w przypadku wsparcia na zalesianie,

b) co najmniej 5 punktów – w przypadku wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych.

2. Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji uznaje się, że grunty przynajmniej w części przylegają do:

1) śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód;

2) lasu lub obszaru zalesionego, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od tego lasu lub tego obszaru zalesionego.

3. Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji do gruntu przeznaczonego do:

1) wykonania zalesienia zalicza się również powierzchnię:

a) zajmowaną przez elementy krajobrazu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, zwanej dalej „ustawą”, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w tych przepisach,

b) gruntu wyznaczoną przez granicę zalesienia i granicę sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu, lecz nie większą niż wyznaczona przez granicę zalesienia i linię biegnącą w odległości 2 m od granicy tego zalesienia,

c) gruntu przeznaczoną do działań związanych z ochroną przeciwpożarową, jeżeli takie działania zostały określone w planie zalesienia;

2) wykonania zadrzewienia albo założenia systemu rolno-leśnego zalicza się:

a) zajmowaną przez elementy krajobrazu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w tych przepisach,

---

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. poz. 1127, z 2010 r. poz. 219 i 1185, z 2011 r. poz. 286, z 2012 r. poz. 272, z 2014 r. poz. 323 oraz z 2015 r. poz. 347.

- b) gruntu wyznaczoną przez granicę zadrzewienia albo systemu rolno-leśnego i granicę sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu, lecz nie większą niż wyznaczona przez granicę zadrzewienia albo systemu rolno-leśnego i linię biegnącą w odległości 2 m od granicy tego zadrzewienia albo systemu rolno-leśnego.

4. Lesistość województwa ustala się na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłoszonych, udostępnionych lub rozpowszechnionych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie lub wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych.

5. W pierwszej kolejności wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie i wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych przysługuje tym podmiotom, których operacje uzyskały największą sumę punktów.

6. W przypadku uzyskania takiej samej sumy punktów w pierwszej kolejności wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie i wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych przysługuje temu podmiotowi, którego grunty przynajmniej w części są położone w gminie o większych potrzebach i preferencjach zalesieniowych według wariantu III – środowiskowego, określonego w krajowym programie zwiększania lesistości zatwierdzonym przez Radę Ministrów na podstawie art. 14 ust. 2a ustawy o lasach.

7. Jeżeli na podstawie ust. 1–6 nie można ustalić kolejności przysługiwania wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, w pierwszej kolejności wsparcie to przysługuje temu podmiotowi, który ubiega się o przyznanie tego wsparcia w niższej wysokości.

§ 8. 1. Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–5, przysługuje:

- 1) według kolejności ustalonej przy zastosowaniu następujących kryteriów wyboru operacji:
  - a) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 3, za które przyznaje się 22 pkt,
  - b) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4, za które przyznaje się 20 pkt,
  - c) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 lit. b, za które przyznaje się 18 pkt,
  - d) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 lit. a lub pkt 2, za które przyznaje się 16 pkt,

- e) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, za które przyznaje się 14 pkt,
- f) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych w lasach uznanych za lasy szczególnie chronione, o których mowa w art. 15 ustawy o lasach, za które przyznaje się 12 pkt,
- g) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach parków narodowych lub rezerwatów przyrody lub obszarach Natura 2000, za które przyznaje się 10 pkt,
- h) operacje obejmujące inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 5, za które przyznaje się 8 pkt,
- i) operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach ONW, określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, za które przyznaje się 6 pkt;

2) jeżeli operacje uzyskały co najmniej 8 punktów.

2. Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji obejmujących inwestycje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. e, uznaje się, że inwestycje są planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są one położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód.

3. W pierwszej kolejności wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych przysługuje tym podmiotom, których operacje uzyskały największą sumę punktów.

4. Jeżeli na podstawie ust. 2 i 3 nie można ustalić kolejności przysługiwania wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, w pierwszej kolejności wsparcie to przysługuje temu podmiotowi, który ubiega się o przyznanie tego wsparcia w niższej wysokości.

§ 9. 1. Premie z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych są przyznawane corocznie przez okres objęty zobowiązaniem polegającym na:

- 1) pielęgnacji i utrzymaniu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych wykonanych w ramach interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. b–c, lub zadrzewień wykonanych w ramach

poddziałania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy o PROW 2014–2020 – przez 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych,

- 2) pielęgnacji zalesień wykonanych w ramach interwencji, o której mowa w § 1 pkt 1 lit. a, lub zalesień występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej – przez 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej,
- 3) utrzymaniu zalesień:
  - a) wykonanych w ramach interwencji, o której mowa w § 1 pkt 1 lit. a – przez 12 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii zalesieniowej,
  - b) występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej – przez 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii zalesieniowej.

2. Zobowiązania, o których mowa w ust. 1, są realizowane na gruntach objętych obszarem zatwierdzonym.

§ 10. 1. W przypadku gruntów, na których:

- 1) występują drzewa lub krzewy pochodzące z sukcesji naturalnej, należące do rodzimych gatunków lasotwórczych, w tym drzewa i krzewy gatunków lub rodzajów rodzimych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia,
- 2) drzewa i krzewy gatunków lub rodzajów rodzimych, wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, występują w kępach o powierzchni co najmniej 5 arów, a ich liczba na hektar:
  - a) wynosi nie mniej niż 50% minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar, określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia, w odniesieniu do poszczególnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów – w przypadku drzew o średniej wysokości do 0,5 m,
  - b) wynosi nie mniej niż 30% minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar, określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia, w odniesieniu do poszczególnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów – w przypadku drzew o średniej wysokości powyżej 0,5 m,
- 3) powierzchnia kęp, o których mowa w pkt 2, na której występują drzewa wyrosłe w wyniku sukcesji naturalnej, stanowi nie mniej niż 10% powierzchni gruntu,
- 4) średni wiek drzew lub krzewów wyrosłych w wyniku zaprzestania użytkowania rolniczego nie przekracza 30 lat

– zwanych dalej „gruntami z sukcesją naturalną”, wsparcie na zalesianie przysługuje, jeżeli na tych gruntach, zgodnie z planem zalesienia, jest wymagane wykonanie zalesienia.

2. W przypadku gruntów z sukcesją naturalną:

- 1) stosuje się odpowiednio warunek określony w § 2 pkt 2;
- 2) nie stosuje się warunku określonego w § 3 pkt 2 lit. b.

§ 11. 1. Plan zalesienia i plan inwestycji powinien:

- 1) zawierać:
  - a) w przypadku planu zalesienia:
    - elementy określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
    - dane dotyczące podmiotu realizującego ten plan:
      - imię i nazwisko albo nazwę,
      - określenie miejsca zamieszkania i adresu albo siedziby i adresu,
      - numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
    - podpis nadleśniczego, który sporządził ten plan,
    - dokumenty dołączone do wniosku o sporządzenie tego planu,
  - b) w przypadku planu inwestycji – elementy określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia oraz informacje, o których mowa w lit. a tiret drugie–czwarte;
- 2) być sporządzony na piśmie w postaci:
  - a) elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, albo
  - b) papierowej, opatrzonej podpisem własnoręcznym, i skopiowany w postaci elektronicznej zapisanej w jednym z formatów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), lub w formacie RAR;
- 3) zawierać dokumenty dołączone przez podmiot ubiegający się o wsparcie do wniosku o sporządzenie tego planu w postaci:
  - a) kopii elektronicznej zapisanej w jednym z formatów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wymienionego w pkt 2 lit. b, lub w formacie RAR – w przypadku, o którym mowa w pkt 2 lit. a,
  - b) papierowej i kopii elektronicznej zapisanej w jednym z formatów, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wymienionego w pkt 2 lit. b, lub w formacie RAR – w przypadku, o którym mowa w pkt 2 lit. b;

- 4) obejmować grunty graniczące ze sobą, tworzące jeden kompleks gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną, stanowiących zwartą powierzchnię powiązaną gospodarczo lub przyrodniczo, mogących zawierać elementy krajobrazu i powierzchnie nieuprawnione do płatności wskazane w planie zalesienia, w szczególności:
  - a) powierzchnie pod liniami przesyłowymi, których zalesienie nie zostało uzgodnione z właściwymi jednostkami zarządzającymi tymi liniami,
  - b) śródlądowe wody powierzchniowe, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, oraz stawy na gruntach rolnych,
  - c) uprawy leśne lub inne istniejące lasy, dla których nie został złożony wniosek o udzielenie pomocy finansowej na zalesianie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich oraz wniosek o przyznanie pomocy finansowej na zalesianie lub wniosek o wypłatę w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 oraz wniosek o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
  - d) kamieniołomy, żwirownie lub wyrobiska po wykopie piasku, gliny lub torfu,
  - e) elementy krajobrazu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy, jeżeli szerokość tych elementów przekracza szerokości określone w tych przepisach

– położone w obrębie działek ewidencyjnych przeznaczonych do zalesienia lub przylegające do niej;
- 5) być sporządzony przy uwzględnieniu stanu faktycznego gruntu przeznaczonego do wykonania zalesienia lub gruntu z sukcesją naturalną lub gruntów, na których będą realizowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, których granice są oznakowane w terenie,
- 6) być przechowywany przez podmiot, dla którego ten plan został sporządzony, a jego kopia przez nadleśniczego:
  - a) do dnia wypłaty wsparcia na zalesianie – w przypadku ubiegania się o przyznanie wyłącznie wsparcia na zalesianie,
  - b) do dnia wypłaty ostatniej premii pielęgnacyjnej – w przypadku ubiegania się o przyznanie premii pielęgnacyjnej,

c) przez 5 lat od dnia wypłaty wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

2. Dokumentami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, są:

- 1) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczące działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zalesienia lub grunty z sukcesją naturalną, a w przypadku braku tego planu – decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu określająca grunty przeznaczone do zalesienia – w przypadku planu zalesienia;
- 2) materiał graficzny wraz z kartą informacyjną, udostępnione przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”;
- 3) zaświadczenie starosty sprawującego nadzór nad gospodarką leśną w drzewostanie, w którym są planowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, potwierdzające, że inwestycje te nie są sprzeczne z ustaleniami uproszczonego planu urządzenia lasu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o lasach, lub decyzją starosty wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach – w przypadku planu inwestycji;
- 4) oświadczenie podmiotu, dla którego ten plan został sporządzony, o powierzchni gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną, lub gruntów na których będą realizowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, zawierające numery działek ewidencyjnych, na których są położone te grunty;
- 5) wypis z ewidencji gruntów i budynków dotyczący działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zalesienia lub grunty z sukcesją naturalną, lub grunty, na których będą realizowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2;
- 6) wypis z uproszczonego planu urządzenia lasu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy o lasach, lub decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach – w przypadku planu inwestycji;
- 7) mapa sporządzona przez osobę posiadającą uprawnienia zawodowe, nadane na podstawie ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, na podkładzie mapy zasadniczej lub na podkładzie ewidencyjnym, zawierająca:
  - a) wskazanie granic całości gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną oraz określenie łącznej powierzchni tych gruntów wraz z powierzchnią działek ewidencyjnych, na których są położone,
  - b) wskazanie granic kęp i określenie ich powierzchni
– w przypadku gruntów z sukcesją naturalną;

- 8) opinia właściwego dyrektora parku narodowego o braku sprzeczności inwestycji z celami ochrony danego obszaru – w przypadku gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną, lub gruntów, na których będą realizowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, położonych w parku narodowym lub na obszarze jego otuliny, również w przypadku gdy ten grunt jest położony w granicach obszaru Natura 2000 lub obszaru znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody;
- 9) opinia regionalnego dyrektora ochrony środowiska o braku sprzeczności inwestycji z:
  - a) celami ochrony danego obszaru – w przypadku gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntu z sukcesją naturalną, lub gruntów, na których będą realizowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, położonych w rezerwacie przyrody lub parku krajobrazowym lub na obszarze ich otulin,
  - b) planami ochrony albo planami zadań ochronnych danego obszaru, albo celami ochrony danego obszaru, jeżeli dla tego obszaru nie został sporządzony plan ochrony i plan zadań ochronnych – w przypadku gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntu z sukcesją naturalną, lub gruntów, na których będą realizowane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2, położonych na obszarze Natura 2000 lub obszarze znajdującym się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w pkt 8.

3. Materiał graficzny wraz z kartą informacyjną, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są udostępniane przez Agencję, na wniosek podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia na zalesienie lub wsparcia na zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych:

- 1) w którym ten podmiot wskazuje działki ewidencyjne, na których jest położony grunt, do którego zamierza ubiegać się o przyznanie wsparcia na zalesienie lub wsparcia na zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych;
- 2) sporządzony na formularzu udostępnionym przez Agencję.

4. Karta informacyjna zawiera informacje dotyczące gruntu, do którego podmiot zamierza ubiegać się o przyznanie wsparcia na zalesienie lub wsparcia na zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych, w szczególności:

- 1) powierzchnię działek ewidencyjnych, na których jest położony ten grunt;
- 2) wskazanie, czy:
  - a) ten grunt jest położony na obszarowych formach ochrony przyrody,

- b) grunt ten jest gruntem o nachyleniu terenu powyżej 12°, z tym, że za grunt o tym nachyleniu uznaje się grunt, gdy przynajmniej część terenu na tym gruncie ma nachylenie powyżej 12°;
- c) na tym gruncie występują śródlądowe wody powierzchniowe, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne.

§ 12. 1. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych składa się w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 31 lipca danego roku po ogłoszeniu naboru przez Prezesa Agencji.

2. Nabór wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może zostać ogłoszony przez Prezesa Agencji nie później niż w dniu 1 maja danego roku.

3. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji.

4. W jednym wniosku o przyznanie wsparcia:

- 1) na zalesianie można ubiegać się o wsparcie na zalesianie gruntów objętych jednym planem zalesienia;
- 2) na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych można ubiegać się o wsparcie do gruntów objętych planem inwestycji;
- 3) na zadrzewienie można ubiegać się o wsparcie do gruntów tworzących jeden zwarty obszar, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a;
- 4) na zakładanie systemów rolno-leśnych można ubiegać się o wsparcie do gruntów tworzących zwarty obszar, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 lit. a;

5. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyłączeniem adresu, zawiera w szczególności:

- 1) dane niezbędne do ustalenia wysokości wsparcia;
- 2) termin wykonania inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych;
- 3) informację o załącznikach;
- 4) oświadczenie i zobowiązania związane ze wsparciem.

6. Do wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych dołącza się:

- 1) plan zalesienia lub plan inwestycji – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych;

- 2) pisemną zgodę na realizację inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:
  - a) pozostałych współwłaścicieli gruntu, jeżeli grunt ten stanowi przedmiot współwłasności,
  - b) małżonka podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia, jeżeli grunt ten stanowi własność tego małżonka;
- 3) dokumenty:
  - a) potwierdzające własność gruntów, na których będą wykonywane inwestycje leśne lub zadrzewieniowe, lub
  - b) decyzję starosty o zatwierdzeniu statutu spółki, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o wspólnotach gruntowych, do gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty, na których będą wykonywane inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2;
- 4) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli uzyskanie takiej decyzji dla planowanego wykonania zalesienia jest wymagane przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zalesianie;
- 5) wypis z ewidencji gruntów i budynków dotyczący działek ewidencyjnych, na których są położone grunty przeznaczone do wykonania zadrzewienia lub założenia systemu rolno-leśnego – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych;
- 6) odpis aktualny z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego lub wypis z ewidencji, o której mowa w art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) – w przypadku stowarzyszeń ubiegających się o przyznanie wsparcia na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2.

7. Podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może dokonać zmiany złożonego wniosku o przyznanie wsparcia:

- 1) w wyniku której nastąpi zwiększenie tego wsparcia lub która wpłynie na spełnienie kryteriów, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1 lub § 8 ust. 1 pkt 1, najpóźniej 7 dni przed terminem podania do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informacji, o której mowa w § 13 ust. 4, lub
- 2) do dnia poprzedzającego dzień, w którym został on powiadomiony przez Agencję o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu.

8. Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może zostać całkowicie lub częściowo wycofany przez podmiot ubiegający się o przyznanie tej pomocy, chyba że podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych został poinformowany o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub beneficjent dowiedział się o nieprawidłowości w wyniku niezapowiedzianej kontroli na miejscu, przy czym mimo tego wycofanie jest możliwe w odniesieniu do części, której nie dotyczy nieprawidłowość wykryta w ramach kontroli na miejscu.

§ 13. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, jeżeli:

- 1) nie są spełnione warunki określone w § 2 lub odpowiednio w § 3 lub § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 lit. a i b, lub § 5 ust. 1 lub 3, lub § 6 ust. 1, lub § 10, lub art. 46 ust. 3 ustawy lub
- 2) właściwy dyrektor parku narodowego wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 8, lub
- 3) właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 9, lub
- 4) suma punktów przyznanych operacji jest niższa niż liczba punktów określona w § 7 ust. 1 pkt 2 lub § 8 ust. 1 pkt 2.

2. Ustalając sumę punktów z tytułu kryteriów wyboru operacji, uwzględnia się wnioski o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych złożone w terminie określonym i w sposób określony w § 12.

3. Punkty z tytułu kryteriów wyboru operacji są przyznawane na podstawie danych zawartych we wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych. Jeżeli wniosek o przyznanie tego wsparcia nie zawiera danych niezbędnych do przyznania punktów z tytułu kryteriów wyboru operacji, punktów nie przyznaje się.

4. Prezes Agencji w dniu 1 października roku, w którym złożono wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informację o kolejności przysługiwania tego wsparcia w ramach poszczególnych interwencji, o których mowa w § 1 pkt 1.

5. W przypadku gdy:

- 1) są spełnione warunki określone w § 2 lub odpowiednio w § 3 lub § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 lit. a i b, lub § 5 ust. 1 i 3, lub § 6 ust. 1, lub § 10 oraz art. 46 ust. 3 ustawy,
- 2) suma punktów uzyskanych przez operację nie jest niższa niż liczba punktów określona w § 7 ust. 1 pkt 2 lub § 8 ust. 1 pkt 2

– kierownik biura powiatowego Agencji, w terminie 7 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 4, wydaje postanowienie o spełnieniu warunków przyznania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych i uzyskaniu przez operację wymaganej sumy punktów.

6. Postanowienie, o którym mowa w ust. 5, zawiera pouczenie o warunkach dotyczących formy, sposobu i terminu poinformowania Agencji o wykonanej odpowiednio inwestycji, o której mowa w § 2 oraz informację o obowiązku, o którym mowa w załączniku III ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2022/129 z dnia 21 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące rodzajów interwencji w odniesieniu do nasion oleistych, bawełny i produktów ubocznych produkcji wina na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 oraz dotyczące wymogów w zakresie informowania, upowszechniania i widoczności informacji związanych ze wsparciem unijnym i planami strategicznymi WPR (Dz. Urz. UE L 20 z 31.01.2022, str. 197), zwanego dalej „rozporządzeniem 2022/129”.

7. Obowiązku informacyjnego, o którym mowa w załączniku III ust. 2 do rozporządzenia 2022/129, nie stosuje się w przypadku premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych.

§ 14. 1. Inwestycje leśne lub zadrzewieniowe wykonuje się po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 13 ust. 5, w terminie do dnia 1 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

2. Inwestycje leśne lub zadrzewieniowe wykonuje się:

- 1) przy użyciu sadzonek drzew i krzewów gatunków lub rodzajów rodzimych, które są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia, posadzonych w odległości co najmniej 2 m od granicy sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu;
- 2) sadzonkami gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów co najmniej 2-letnimi lub z zakrytym systemem korzeniowym lub mikoryzowanymi – w przypadku wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych;
- 3) przez równomierne posadzenie drzew lub krzewów na całej powierzchni przeznaczonej do wykonania inwestycji oraz oznakowanie w terenie granic powierzchni wykonanej inwestycji;
- 4) zgodnie z:
  - a) liczbą sadzonek drzew lub krzewów na hektar określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia,

- b) wymogami planu zalesienia lub planu inwestycji – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych,
- c) § 4 ust. 1 pkt 1 – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zadrzewienie,
- d) § 5 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2–3 – w przypadku ubiegania się o przyznanie wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych.

3. Przy ustalaniu spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. a, nie uwzględnia się powierzchni gruntu:

- 1) wynikającej z zachowania odległości od sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu;
- 2) na którym znajdują się elementy krajobrazu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w tych przepisach, oraz obiekty wskazane w § 18 ust. 5;
- 3) przeznaczonego do działań związanych z ochroną przeciwpożarową, jeżeli takie działania zostały określone w planie zalesienia.

4. Beneficjent przechowuje dowody zakupu:

- 1) sadzonek przeznaczonych do wykonania:
  - a) zalesienia lub inwestycji, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wraz z etykietą dostawcy zarejestrowanego w rejestrze dostawców, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1097), w tym dowody zakupu sadzonek mikoryzowanych zawierające adnotację sprzedawcy, że są to sadzonki mikoryzowane, o ile takie zostały zastosowane,
  - b) zadrzewienia lub systemu rolno-leśnego zawierające adnotację sprzedawcy że są to sadzonki co najmniej 2-letnie lub z zakrytym systemem korzeniowym lub mikoryzowane,
- 2) materiałów użytych do zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów – przez 5 lat od dnia wypłaty wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

5. Podmiot, który wykonał zalesienie i nie ubiega się o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej, składa do końca roku kalendarzowego, w którym upływa 5 lat od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu zalesienia zgodnie z wymogami planu zalesienia, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, kopię decyzji wydanej przez starostę właściwego ze względu na położenie gruntów objętych zalesieniem w sprawie przekwalifikowania zalesionego gruntu na grunt leśny albo zaświadczenie o przekwalifikowaniu zalesionego gruntu na grunt leśny w wyniku modernizacji ewidencji gruntów i budynków.

§ 15. 1. Podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) informuje nadleśniczego na piśmie o wykonaniu inwestycji – w przypadku wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, w terminie 7 dni od dnia jej wykonania, lecz nie później niż do dnia 1 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie tej pomocy;
- 2) składa:
  - a) oświadczenie o wykonaniu zalesienia zgodnie z wymogami planu zalesienia lub o wykonaniu inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji wraz z zaświadczeniem nadleśniczego potwierdzającym ten fakt – w przypadku wsparcia na zalesianie lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych,
  - b) oświadczenie o wykonaniu zadrzewienia lub systemu rolno-leśnego – w przypadku wsparcia na zadrzewienie lub wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych – nie później jednak niż w terminie do dnia 9 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

2. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych nie dochował terminu określonego w ust. 1 pkt 2, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa ten podmiot, na piśmie, do złożenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania oświadczenia wraz z zaświadczeniem, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, lub oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b.

§ 16. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) nie wykonał inwestycji:
    - a) zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 1–3 lub pkt 4 lit. b–d, lub
    - b) przy użyciu co najmniej minimalnej liczby sadzonek drzew na hektar określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia lub ustalonej w sposób określony w tym załączniku, z tolerancją do 10%, lub
  - 2) nie założył remizy o powierzchni 10 arów, z tolerancją do 10% – w przypadku realizacji inwestycji, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 3, lub
  - 3) nie posiada dokumentów, o których mowa w § 14 ust. 4
- kierownik biura powiatowego Agencji wzywa ten podmiot, na piśmie, do wykonania inwestycji zgodnie z § 14 ust. 2 oraz do złożenia oświadczenia o wykonaniu tych czynności

lub do dostarczenia dokumentów, o których mowa w § 14 ust. 4, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

§ 17. 1. Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie tej pomocy:

- 1) mimo wezwania, o którym mowa w § 15 ust. 2, nie złożył w terminie określonym w tym przepisie odpowiednio oświadczenia i zaświadczenia, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub oświadczenia, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. b, lub
- 2) mimo wezwania, o którym mowa w § 16, nie wykonał w terminie czynności wskazanych w tym wezwaniu, z tym że odmawia się przyznania tego wsparcia jedynie:
  - a) do części gruntu, w odniesieniu do której nie wykonał tych czynności, lub
  - b) w części przeznaczony na ogrodzenie gruntu, na którym nie zostało ono wykonane zgodnie z wymogami planu zalesienia lub planu inwestycji, lub w części przeznaczony na ogrodzenie zadrzewionego gruntu;
- 3) wykonał zadrzewienie na gruncie, na którym stwierdzono usunięcie drzew lub krzewów, które występowały na tym gruncie, w okresie 24 miesięcy poprzedzających wykonanie tego zadrzewienia.

2. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:

- 1) złożył oświadczenie i zaświadczenie, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, w przypadku ubiegania się o wsparcie na zalesianie lub wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych oraz oświadczenie, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. b, w przypadku ubiegania się o wsparcie na zadrzewienie lub wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych:
  - a) w terminie do dnia 9 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie tej pomocy, albo
  - b) po dniu 9 czerwca roku następującego po roku, w którym złożono wniosek o przyznanie tej pomocy, lecz przed dokonaniem wezwania na podstawie § 15 ust. 2, albo
  - c) w terminie określonym w § 15 ust. 2 oraz
- 2) wykonał inwestycję:
  - a) zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 1–3 lub pkt 4 lit. b–d,

- b) przy użyciu co najmniej minimalnej liczby sadzonek drzew lub krzewów na hektar określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia lub ustalonej w sposób określony w tym załączniku, z tolerancją do 10% oraz
  - 3) założył remizę o powierzchni 10 arów, z tolerancją do 10% – w przypadku realizacji inwestycji, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 3
- kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, przyznaje wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych w terminie 60 dni od dnia złożenia tego oświadczenia.

3. Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych wypłaca się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu tej pomocy stała się ostateczna.

§ 18. 1. Wniosek o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych poza elementami podania określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyłączeniem adresu, zawiera w szczególności:

- 1) dane niezbędne do ustalenia wysokości premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych;
- 2) informację o załącznikach;
- 3) oświadczenia oraz informacje, jakie powinny być zawarte we wniosku o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2115, określone w przepisach ustawy lub w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy;
- 4) oświadczenie o działkach referencyjnych w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1172 z dnia 4 maja 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli we wspólnej polityce rolnej oraz stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych w związku z warunkowością (Dz. Urz. UE L 183 z 08.07.2022, str. 12);
- 5) oświadczenie o powierzchni gruntu, na którym zostało wykonane zalesienie lub zadrzewienie, lub system rolno-leśny, lub gruntu z sukcesją naturalną;
- 6) inne oświadczenia niewymienione w pkt 5 i 6 oraz zobowiązania związane z premią z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premią pielęgnacyjną i premią zalesieniową.

2. We wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych rolnik wskazuje granice działek rolnych, w tym niezgłoszonych do tej pomocy, oraz zaznacza:

- 1) drzewa ustanowione pomnikami przyrody, objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody,
  - 2) rowy, których szerokość nie przekracza 2 m,
  - 3) oczka wodne w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²,
  - 4) granice zalesionego gruntu lub gruntu z sukcesją naturalną
- chyba że w danym roku kalendarzowym ubiega się o przyznanie podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2021/2115.

3. Do wniosku o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których, zgodnie z planem zalesienia nie jest wymagane wykonanie zalesienia, przepisy § 12 ust. 4 oraz ust. 6 pkt 1 stosuje się odpowiednio, z tym że do wniosku o przyznanie tych premii dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające własność tych gruntów;
- 2) pisemną zgodę pozostałych współwłaścicieli na przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej do tych gruntów, jeżeli grunty te stanowią przedmiot współwłasności;
- 3) pisemną zgodę małżonka rolnika na przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej do tych gruntów, jeżeli grunty te stanowią własność małżonka rolnika.

4. W przypadku przyznawania pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania tych premii, jeżeli:

- 1) nie są spełnione warunki określone w § 3 pkt 2 lub § 10, lub art. 44 ust. 3 ustawy lub
- 2) właściwy dyrektor parku narodowego wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 8, lub
- 3) właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydał negatywną opinię, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 9.

5. Rolnik, do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, informuje kierownika biura powiatowego Agencji, o wszystkich zmianach w zakresie informacji wskazanych we wniosku o przyznanie tych premii.

6. W przypadku stwierdzenia oczywistych błędów we wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub w dokumentach dołączonych do tego wniosku rolnik w dowolnym czasie po złożeniu tego wniosku może je poprawić.

7. Kierownik biura powiatowego Agencji uznaje oczywiste błędy tylko, gdy mogą one być bezpośrednio zidentyfikowane w wyniku sprawdzenia informacji zawartych we wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub w dokumentach dołączonych do tego wniosku.

§ 19. 1. Jeżeli rolnik, który realizuje zobowiązanie, o którym mowa w § 9 ust. 1, nie złożył wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tej premii, z uwzględnieniem przypadku określonego w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa tego rolnika, na piśmie, do złożenia informacji o gruntach, na których jest realizowane to zobowiązanie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Jeżeli pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, rolnik nie złożył w określonym terminie informacji, o której mowa w ust. 1, premia z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych do gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa w § 9 ust. 1, w odniesieniu do których nie złożył tej informacji, nie przysługuje w kolejnych latach.

§ 20. 1. Rolnik składa do końca roku kalendarzowego, w którym upływa 5 lat od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu zalesienia zgodnie z wymogami planu zalesienia, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 lit. a, lub złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej i pierwszej premii zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną, na których, zgodnie z planem zalesienia, nie jest wymagane wykonanie zalesienia, kopię decyzji wydanej przez starostę właściwego ze względu na położenie gruntów objętych zalesieniem w sprawie przekwalifikowania zalesionego gruntu na grunt leśny albo zaświadczenie o przekwalifikowaniu zalesionego gruntu na grunt leśny w wyniku modernizacji ewidencji gruntów i budynków.

2. Premia zalesieniowa przyznawana na wniosek złożony w roku, w którym upływa 5 lat od dnia złożenia wniosku o przyznanie pierwszej premii zalesieniowej, oraz kolejne premie zalesieniowe nie przysługują do gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 3, jeżeli w wyniku oceny udatności uprawy leśnej, o której mowa w ust. 3, zostało stwierdzone, że uprawa jest nieudatna.

3. Starosta, dokonując oceny udatności uprawy leśnej na gruntach, o których mowa w ust. 1 lub w § 14 ust. 5, bierze pod uwagę kryteria oceny udatności dla nasadzeń sztucznych oraz gruntów z sukcesją naturalną określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia. Te same kryteria bierze pod uwagę Agencja, dokonując oceny udatności tej uprawy leśnej, w przypadku gdy w

terminie, o którym mowa w ust. 1 lub w § 14 ust. 5, starosta nie dokonał oceny udatności uprawy leśnej.

4. Rolnik realizujący zobowiązanie, o którym mowa:

- 1) w § 9 ust. 1 pkt 1, prowadzi rejestr zabiegów pielęgnacyjnych, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
- 2) w § 9 ust. 1 pkt 2, prowadzi rejestr zabiegów pielęgnacyjnych stanowiący część planu zalesienia, zgodnie z tabelą nr 7 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

§ 21. 1. Wysokość stawek pomocy, o której mowa w § 1 ust. 1, jest określona w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

2. Przy ustalaniu wysokości premii z tytułu zalesień do powierzchni gruntu, do którego przysługuje premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa, zalicza się powierzchnię:

- 1) zajmowaną przez elementy krajobrazu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy, jeżeli szerokość tych elementów nie przekracza szerokości określonej w tych przepisach;
- 2) gruntu wyznaczoną przez granicę zalesienia i granicę sąsiedniego gruntu stanowiącego własność innego podmiotu, lecz nie większą niż wyznaczona przez granicę zalesienia i linię biegnącą w odległości 2 m od granicy tego zalesienia;
- 3) gruntu przeznaczoną do działań związanych z ochroną przeciwpożarową, jeżeli takie działania zostały określone w planie zalesienia.

3. W przypadku premii z tytułu zadrzewień oraz premii z tytułu systemów rolno-leśnych przepis ust. 2 pkt 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 22. 1. W przypadku śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, o której mowa w § 1 ust. 1, zwanej dalej „pomocą”, która nastąpiła w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy może wstąpić do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce zmarłego podmiotu, jeżeli nabył w wyniku dziedziczenia własność gruntów objętych tym wnioskiem.

2. Spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wstępuje do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej na miejsce zmarłego rolnika na wniosek złożony w terminie 7 miesięcy od dnia otwarcia spadku do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie podlega przywróceniu.

4. Spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy podaje we wniosku, o którym mowa w ust. 2, swój numer identyfikacyjny.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy dołącza:

- 1) odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo
- 2) oświadczenie tego spadkobiercy o złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, zawierające wskazanie imienia, nazwiska i numeru identyfikacyjnego rolnika, którego jest spadkobiercą, w przypadku gdy nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku, albo
- 3) zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia sporządzony przez notariusza.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy składa odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku w terminie 21 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

7. Jeżeli z postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo z zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wstępujący do postępowania w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej:

- 1) dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, albo

2) składa wraz z odpisem postanowienia sądu, o którym mowa w ust. 6

– oświadczenia pozostałych spadkobierców podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, że wyrażają zgodę na wstąpienie tego spadkobiercy na miejsce zmarłego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i przyznanie mu odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

8. Zgoda, o której mowa w ust. 7, nie jest wymagana, jeżeli miałyby być wyrażona przez małoletniego, a wniosek, o którym mowa w ust. 2, został złożony przez spadkobiercę podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego przedstawicielem ustawowym tego małoletniego.

9. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, spadkobierca podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy składa do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego podmiot, którego jest spadkobiercą, złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, decyzję w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej spadkobiercy podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wydaje się po złożeniu przez tego spadkobiercę odpisu prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku.

11. Przepisy ust. 1–4 i 9 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, który złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej obejmujący grunty stanowiące własność jego małżonka, przy czym:

1) do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej

premii zalesieniowej na miejsce zmarłego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy może wstąpić właściciel tych gruntów;

- 2) do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się odpis skrócony aktu zgonu tego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

12. Do zapisobiercy windykacyjnego, który w wyniku śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego, własność lub współwłasność gruntów, które były objęte wnioskiem o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej złożonym przez ten podmiot, przepisy ust. 1–10 stosuje się odpowiednio.

§ 23. 1. W przypadku rozwiązania albo przekształcenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistniało następstwo prawne, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 22 ust. 1, w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, następcą prawnym tego podmiotu może wstąpić do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce tego podmiotu, jeżeli nabył w wyniku tego następstwa własność gruntów objętych tym wnioskiem.

2. Następcą prawnym podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wstępuje do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej na miejsce tego podmiotu na wniosek złożony w terminie 3 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne, do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu

zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie podlega przywróceniu.

4. Następca prawny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy podaje we wniosku, o którym mowa w ust. 2, swój numer identyfikacyjny.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, następca prawny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy dołącza dokument potwierdzający zaistnienie następstwa prawnego albo kopię tego dokumentu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, następca prawny podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy składa do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego ten podmiot złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

§ 24. 1. W przypadku przeniesienia, w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, własności gruntów objętych wnioskiem o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej złożonym przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w okresie od dnia złożenia tego wniosku do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, nowy właściciel tych gruntów może wstąpić do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

2. Nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, wstępuje do toczącego się postępowania w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, na wniosek złożony w terminie 3 miesięcy od dnia przeniesienia własności tych gruntów, do kierownika biura

powiatowego Agencji do którego podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie podlega przywróceniu.

4. Nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, podaje we wniosku, o którym mowa w ust. 2, swój numer identyfikacyjny.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, dołącza umowę sprzedaży lub inną umowę, w wyniku której została na niego przeniesiona własność tych gruntów, albo kopię tej umowy poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

6. Jeżeli własność gruntów objętych wnioskiem o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej złożonym przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy została przeniesiona na rzecz kilku podmiotów, nowy właściciel tych gruntów wstępujący do postępowania w sprawie o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, oświadczenia współwłaścicieli, że wyrażają zgodę na wstąpienie tego właściciela na miejsce podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy i przyznanie mu odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, nowy właściciel gruntów objętych wnioskiem o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej

premii zalesieniowej złożonym przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy składa do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego ten podmiot złożył wniosek o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej.

§ 25. 1. W przypadku śmierci rolnika, która nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, spadkobiercy rolnika mogą być przyznane odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe, jeżeli spadkobierca ten nabył w wyniku dziedziczenia własność gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez tego rolnika.

2. Jeżeli śmierć rolnika nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za poprzedni rok, lecz zanim rolnik ten złożył wniosek o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok, spadkobierca rolnika składa wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej w terminie 7 miesięcy od dnia otwarcia spadku.

3. Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa za dany rok mogą zostać przyznane spadkobiercy rolnika, jeżeli spadkobierca ten złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tej premii, zaś gdy termin ten upłynął – wyłącznie w przypadku określonym w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy.

4. Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w ust. 3, a spadkobierca rolnika złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, przed upływem terminu określonego w ust. 2, nie przyznaje się premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok, a spadkobierca rolnika jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za następne lata.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, spadkobierca rolnika dołącza oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do

kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się również:

- 1) odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo
- 2) oświadczenie spadkobiercy rolnika o złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, zawierające wskazanie imienia, nazwiska i numeru identyfikacyjnego rolnika, którego jest spadkobiercą, w przypadku gdy nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku, albo
- 3) zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia sporządzony przez notariusza.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, do trybu przyznawania premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok spadkobiercy rolnika stosuje się odpowiednio § 22 ust. 6–8 i 10.

8. Jeżeli śmierć rolnika nastąpiła w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za ten rok, spadkobierca rolnika wstępuje do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce zmarłego rolnika na wniosek złożony w terminie 7 miesięcy od dnia otwarcia spadku.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, do trybu przyznawania premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok spadkobiercy rolnika stosuje się odpowiednio § 22 ust. 3–10, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, dołącza on również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.

10. Przepisy ust. 1–5 i 8 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci rolnika, która nastąpiła po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, pierwszej premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej do gruntów, które w dniu przyznawania tych premii stanowiły własność jego małżonka, przy czym:

- 1) odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe mogą być przyznane właścicielowi tych gruntów;
- 2) do wniosku, o którym mowa w:

- a) ust. 2, właściciel tych gruntów dołącza również odpis skrócony aktu zgonu tego rolnika,
  - b) ust. 8, właściciel tych gruntów dołącza odpis skrócony aktu zgonu tego rolnika i oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 3) w przypadku, o którym mowa w ust. 8, do trybu przyznawania premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok właścicielowi tych gruntów stosuje się odpowiednio § 22 ust. 3, 4 i 9.

11. Do zapisobiercy windykacyjnego, który w wyniku śmierci rolnika nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego, własność gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez rolnika, przepisy ust. 1–6 i 8 stosuje się odpowiednio, a w przypadku, o którym mowa w:

- 1) ust. 2, do trybu przyznawania premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok zapisobiercy windykacyjnemu stosuje się odpowiednio § 22 ust. 6–8 i 10;
- 2) ust. 8, do trybu przyznawania premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok zapisobiercy windykacyjnemu stosuje się odpowiednio § 22 ust. 3–10, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, zapisobierca windykacyjny dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1 pkt 1 i 2, podjętego przez rolnika, który ustanowił zapis windykacyjny na rzecz tego zapisobiercy, do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.

§ 26. 1. W przypadku rozwiązania albo przekształcenia rolnika lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistniało następstwo prawne, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 25 ust. 1, które nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie pierwszej premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, następcy prawnemu rolnika mogą być przyznane odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe, jeżeli nabył w wyniku tego następstwa własność gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez tego rolnika.

2. Jeżeli zdarzenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub

premii zalesieniowej za poprzedni rok, lecz zanim rolnik ten złożył wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok, następca prawny rolnika składa wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej w terminie 7 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne.

3. Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa za dany rok mogą zostać przyznane następcy prawnemu rolnika, jeżeli następca ten złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tej premii, zaś gdy termin ten upłynął – wyłącznie w przypadku określonym w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy.

4. Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w ust. 3, a następca prawny rolnika złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, przed upływem terminu określonego w ust. 2, nie przyznaje się premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok, a następca prawny rolnika jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za następne lata.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, następca prawny rolnika dołącza:

- 1) oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) dokument potwierdzający zaistnienie następstwa prawnego albo kopię tego dokumentu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

6. Jeżeli zdarzenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło w okresie od dnia złożenia przez rolnika wniosku o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za ten rok, następca prawny rolnika wstępuje do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce tego rolnika na wniosek złożony w terminie 3 miesięcy od dnia wystąpienia zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, do trybu przyznawania premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok następcy prawnemu rolnika stosuje się odpowiednio § 23 ust. 3–6, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 6, następca prawny rolnika dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.

§ 27. 1. W przypadku przeniesienia, w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, własności gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez rolnika, które nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie pierwszej premii z tytułu, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub pierwszej premii zalesieniowej, nowemu właścicielowi tych gruntów mogą być przyznane odpowiednio kolejne premie z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premie pielęgnacyjne lub premie zalesieniowe.

2. Jeżeli przeniesienie własności gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez rolnika nastąpiło po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za poprzedni rok, lecz zanim rolnik ten złożył wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok, nowy właściciel tych gruntów składa wniosek o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej w terminie 7 miesięcy od dnia przeniesienia własności tych gruntów.

3. Premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa za dany rok może zostać przyznana nowemu właścicielowi gruntów, o których mowa w ust. 1, jeżeli właściciel ten złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, w terminie określonym do składania wniosków o przyznanie tej premii, zaś gdy termin ten upłynął – wyłącznie w przypadku określonym w art. 60 ust. 1 zdanie drugie ustawy.

4. Jeżeli nie zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 3, a nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, przed upływem terminu określonego w ust. 2, nie przyznaje się premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok, a nowy właściciel tych gruntów jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za następne lata.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, nowy właściciel gruntów, o których mowa w ust. 1, dołącza:

- 1) oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) umowę sprzedaży lub inną umowę, w wyniku której została na niego przeniesiona własność gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez rolnika, albo kopię tej umowy poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

6. Jeżeli przeniesienie własności gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętym przez rolnika nastąpiło w okresie od dnia złożenia wniosku o przyznanie premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za dany rok do dnia doręczenia decyzji w sprawie o przyznanie odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej za ten rok, nowy właściciel tych gruntów wstępuje do toczącego się postępowania w tej sprawie na miejsce tego rolnika na wniosek złożony w terminie 3 miesięcy od dnia przeniesienia własności tych gruntów.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, do trybu przyznawania premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej za dany rok nowemu właścicielowi gruntów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio § 25 ust. 3–7, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 6, właściciel ten dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, podjętego przez rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.

§ 28. 1. Jeżeli po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej beneficjent, do którego ta decyzja została skierowana, zmarł, jego spadkobiercy przysługują prawa, które przysługiwałyby spadkodawcy jako stronie postępowania.

2. Jeżeli po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie

bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej beneficjent, do którego ta decyzja została skierowana, został rozwiązany albo przekształcony albo wystąpiło inne zdarzenie prawne, w wyniku którego zaistniało następstwo prawne, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w ust. 1, prawa, które przysługiwałyby temu beneficjentowi jako stronie postępowania, przysługują jego następcy prawnemu.

3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, prawa, które przysługiwałyby spadkodawcy jako stronie postępowania, przysługują kilku spadkobiercom, prawa te wykonuje ten spadkobierca, na którego pozostali spadkobiercy wyrazili pisemną zgodę.

4. Należności z tytułu płatności przyznanych w decyzji, o której mowa w ust. 1, są przedmiotem dziedziczenia.

5. W przypadku gdy w decyzji, o której mowa w ust. 1, zostało przyznane wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa, odpowiednio wsparcie na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa są wypłacane spadkobiercy.

6. Jeżeli wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa nie zostały przekazane na rachunek bankowy beneficjenta lub rachunek beneficjenta prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, jego spadkobierca, który nie kwestionuje należności określonej w decyzji, o której mowa w ust. 1, składa wniosek o wypłatę odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego ten beneficjent złożył wniosek o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, wraz z:

- 1) odpisem prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku - w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia, albo
- 2) zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia sporządzonym przez notariusza – w terminie 14 dni od dnia wpisu aktu poświadczenia dziedziczenia do rejestru aktów poświadczenia dziedziczenia, albo
- 3) oświadczeniem tego spadkobiercy o złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, zawierającym wskazanie imienia, nazwiska i numeru identyfikacyjnego rolnika, którego jest spadkobiercą, w przypadku gdy nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku

– jednak nie później niż przed upływem 6 miesięcy od dnia doręczenia temu beneficjentowi decyzji, o której mowa w ust. 1.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6 pkt 3, spadkobierca beneficjenta składa odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

8. Jeżeli wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premia z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premia pielęgnacyjna lub premia zalesieniowa nie zostały przekazane beneficjentowi, o którym mowa w ust. 2, na jego rachunek bankowy lub jego rachunek prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo- kredytowej, jego następcą prawny, który nie kwestionuje należności określonej w decyzji, o której mowa w ust. 2, składa wniosek o wypłatę odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej do kierownika biura powiatowego Agencji, do którego ten beneficjent złożył wniosek o przyznanie odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia temu beneficjentowi tej decyzji.

9. Do wniosku, o którym mowa w ust. 8, następcą prawny beneficjenta dołącza dokument potwierdzający zaistnienie następstwa prawnego albo kopię tego dokumentu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika Agencji lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym albo adwokatem.

10. Jeżeli z postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo z zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego przez notariusza wynika, że uprawnionych do nabycia spadku jest więcej niż jeden spadkobierca, spadkobierca występujący z wnioskiem, o którym mowa w ust. 6:

1) dołącza do tego wniosku albo

2) składa wraz z odpisem postanowienia sądu, o którym mowa w ust. 7

– oświadczenia pozostałych spadkobierców o wyrażeniu zgody na wypłatę temu spadkobiercy wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej.

11. Zgoda, o której mowa w ust. 10, nie jest wymagana, jeżeli miałyby być wyrażona przez małoletniego, a wniosek, o którym mowa w ust. 6, został złożony przez spadkobiercę będącego przedstawicielem ustawowym tego małoletniego.

12. W przypadku złożenia wniosku o wypłatę wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, kierownik biura powiatowego Agencji wydaje decyzję w sprawie wypłaty odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej.

13. W przypadku gdy wniosek o wypłatę wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej nie został złożony albo jeżeli została wydana decyzja o odmowie wypłaty odpowiednio wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych, wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej, decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, wygasają z mocy prawa.

14. Do zapisobiercy windykacyjnego, który w wyniku śmierci beneficjenta nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego, własność gruntów, do których została przyznana temu beneficjentowi pomoc, przepisy ust. 1, 3–7 i 10–13 stosuje się odpowiednio.

§ 29. 1. W przypadku przeniesienia własności gruntów objętych zobowiązaniem, o którym mowa odpowiednio w § 9 ust. 1, zobowiązanie to wygasa, jeżeli nie zostało przejęte przez nowego właściciela tych gruntów.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie nakłada się kar odpowiednio w odniesieniu do premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, premii pielęgnacyjnej lub premii zalesieniowej. **§ 30.** 1. W przypadku gdy powierzchnia gruntów, do których rolnik ubiega się o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych przekracza obszar zatwierdzony do tej premii, na rolnika nakłada się kary.

2. Wysokość kar, o których mowa w ust. 1, ustala się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ustawy dotyczących przyznawania pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1 ustawy.

§ 31. 1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że rolnik nie wykonuje zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z wymogami planu zalesienia lub wymogami określonymi w załączniku nr 4 do rozporządzenia, nakłada się karę proporcjonalnie do premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub do premii pielęgnacyjnej w wysokości stanowiącej iloczyn:

1) iloczynu:

- a) współczynnika dotkliwości danego uchybienia i
  - b) współczynnika trwałości danego uchybienia
- określonych w załączniku nr 8 do rozporządzenia oraz

2) kwoty stanowiącej iloczyn:

- a) wysokości tej premii, jaka przysługiwałaby rolnikowi, gdyby wykonywał te zabiegi oraz
- b) procentowego stosunku powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym rolnik powinien wykonać te zabiegi.

2. Jeżeli rolnik nie prowadzi rejestru, o którym mowa w § 20 ust. 4, nakłada się karę w wysokości 5% premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych lub premii pielęgnacyjnej.

3. Jeżeli w odniesieniu do uchybienia, o którym mowa w ust. 1, wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 59 ust. 5 akapit pierwszy rozporządzenia 2021/2116, rozumiana jako ponowne stwierdzenie popełnienia przez rolnika takiego samego uchybienia, dodatkowo nakłada się karę stanowiącą iloczyn 7% kwoty otrzymanej przez rolnika premii oraz liczby lat, w których wcześniej stwierdzono podobne uchybienie.

4. Jeżeli zostanie stwierdzone, że obowiązek, o którym mowa w załączniku III ust. 2 do rozporządzenia 2022/129, nie został spełniony, w danym roku nakłada się karę w wysokości 1% wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych.

5. W przypadku gdy wysokość wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych wynikająca z wniosku o przyznanie tej pomocy oraz postanowienia, o którym mowa w § 13 ust. 5, przekracza wysokość przysługującego wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych o więcej niż 10%, nakłada się karę w wysokości różnicy między tymi dwiema kwotami.

6. Całkowita wysokość kar nie może być większa niż 100% kwoty, którą beneficjent otrzymałby, gdyby uchybienie nie wystąpiło.

§ 32. Kary w odniesieniu do premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych nakłada się w następujący sposób:

- 1) w pierwszej kolejności nakłada się kary, o których mowa w § 30;
- 2) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w § 31 ust. 1–3;
- 3) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1 i 2 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w art. 60 ust. 1 ustawy;
- 4) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w 1–3 służy jako podstawa obliczenia kar, o których mowa w art. 59 ust. 2 ustawy;
- 5) kwota premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych pozostała po uwzględnieniu kar wymienionych w pkt 1–4 służy jako podstawa obliczenia kar administracyjnych, o których mowa w art. 52 ustawy.

§ 33. Kar, które miałyby być nałożone w związku ze zmianą informacji zawartych we wniosku o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, nie nakłada się, jeżeli rolnik poinformował o zmianie tych informacji zgodnie z § 18 ust. 5, zanim Agencja powiadomiła tego rolnika o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach we wniosku o przyznanie tych premii.

§ 34. 1. Na beneficjenta wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, nakłada się karę, jeżeli nie

zachował trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.⁵⁾), w szczególności jeżeli:

- 1) w wyniku oceny udatności uprawy leśnej, o której mowa w § 20 ust. 3, zostało stwierdzone, że uprawa jest nieudatna – w przypadku wsparcia na zalesianie;
- 2) przed upływem 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia:
  - a) wykonane zalesienie, zadrzewienie, system rolno-leśny lub inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, zostały zlikwidowane,
  - b) przeniósł własność gruntów zalesionych, zadrzewionych, objętych systemem rolno-leśnym lub gruntów objętych inwestycjami, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, na rzecz innego podmiotu w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, a podmiot, który nabył własność tych gruntów, nie utrzymał zalesienia, zadrzewienia, systemu rolno-leśnego lub inwestycji, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wykonanych na tych gruntach do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, na beneficjenta, nakłada się karę równą, jedynie części wypłaconego wsparcia na zalesianie do części gruntu na którym uprawa leśna była nieudatna.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, na beneficjenta nakłada się karę równą, jedynie części wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wypłaconego do tej części gruntu, na którym zalesienie, zadrzewienie, system rolno-leśny lub inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, zostały zlikwidowane.

---

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 335 z 15.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 291 z 16.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 123, z 10.05.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 99 z 31.03.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 17.07.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 30, Dz. Urz. UE L 109 z 08.04.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 115 z 13.04.2022, str. 38 oraz Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2022, str. 23.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, na beneficjenta nakłada się karę równą, jedynie części wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wypłaconego do tej części gruntów, których własność lub współwłasność została przeniesiona na rzecz podmiotu, który nie utrzymał zalesienia, zadrzewienia, systemu rolno-leśnego lub inwestycji, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–4, wykonanych na tych gruntach do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia.

5. Na beneficjenta nakłada się karę równą wsparciu na zalesianie, wsparciu na zadrzewienie lub wsparciu na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, w części przeznaczonej na ogrodzenie, jeżeli nie utrzymał tego ogrodzenia do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia, lub siatka użyta do grodzenia nie spełniała, w okresie objętym wsparciem, wymogów określonych w planie zalesienia lub planie inwestycji lub określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. c.

6. Na beneficjenta nakłada się karę równą wsparciu na zalesianie, wsparciu na zadrzewienie, wsparciu na zakładanie systemów rolno-leśnych lub wsparciu na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych w części przeznaczonej na zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami, osłonkami, wełną owczą lub repelentami, jeżeli nie utrzymał tego zabezpieczenia do dnia, w którym upływają 3 lata od dnia wypłaty tego wsparcia.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio, jeżeli beneficjent nie posiada dowodów zakupu repelentów, za lata w których były stosowane, w ilości wystarczającej do zabezpieczenia przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami na gruntach, na których zadeklarował we wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych ich zastosowanie.

8. Na beneficjenta nakłada się karę równą wsparciu na zadrzewienie lub wsparciu na zakładanie systemów rolno-leśnych, jeżeli przed upływem 5 lat od dnia wypłaty tego wsparcia jest mniej niż 51% minimalnej liczby drzew lub krzewów określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2023 r.

**MINISTER ROLNICTWA I
ROZWOJU WSI**

Mariusz Gorzowski
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

Załącznik nr 1

GATUNKI I RODZAJE RODZIMYCH DRZEW I KRZEWÓW
WYKORZYSTYWANYCH W RAMACH INWESTYCJI LEŚNYCH LUB
ZADRZEWIENIOWYCH

1. Gatunki drzew objęte regionalizacją nasienną:

- 1) Jodła pospolita (Jd);
- 2) Modrzew europejski (Md);
- 3) Sosna zwyczajna (So);
- 4) Świerk pospolity (Św);
- 5) Buk zwyczajny (Bk);
- 6) Brzoza brodawkowata (Brz);
- 7) Dąb bezszypułkowy (Dbbs);
- 8) Dąb szypułkowy (Dbs);
- 9) Olsza czarna (Olcz).

2. Gatunki i rodzaje drzew i krzewów nieobjęte regionalizacją nasienną:

- 1) Berberys zwyczajny;
- 2) Bez czarny;
- 3) Bez koralowy;
- 4) Brzoza omszona;
- 5) Czeremcha pospolita;
- 6) Czereśnia ptasia;
- 7) Dereń świdwa;
- 8) Dereń właściwy;
- 9) Głóg dwuszyjkowy;
- 10) Głóg jednoszyjkowy;
- 11) Grab zwyczajny;
- 12) Grusza pospolita;
- 13) Irgi rodzime;
- 14) Jabłoń dzika;

- 15) Jałowiec pospolity;
- 16) Jarząb pospolity;
- 17) Jesion wyniosły;
- 18) Kalina koralowa;
- 19) Klon jawor;
- 20) Klon polny;
- 21) Klon zwyczajny;
- 22) Kruszyna pospolita;
- 23) Leszczyna pospolita;
- 24) Ligustr pospolity;
- 25) Lipa drobnolistna;
- 26) Lipa szerokolistna;
- 27) Morwa biała;
- 28) Olsza szara;
- 29) Porzeczka agrest;
- 30) Porzeczka alpejska;
- 31) Porzeczka czerwona;
- 32) Porzeczka czarna;
- 33) Rokitnik zwyczajny;
- 34) Róża dzika;
- 35) Suchodrzew czarny;
- 36) Suchodrzew zwyczajny;
- 37) Szakłak pospolity;
- 38) Śliwa tarnina;
- 39) Topole rodzime;
- 40) Trzmielina brodawkowata;
- 41) Trzmielina zwyczajna;
- 42) Wiązy;
- 43) Wierzby rodzime;
- 44) Wiśnia karłowata;
- 45) Wiśnia ptasia.

LICZBA SADZONEK DRZEW LUB KRZEWÓW NA HEKTAR

Drzewa lub krzewy/Rodzaj inwestycji	Liczba sadzonek w tys. sztuk na ha
Wsparcie na zalesianie¹⁾	
Sosna	8–10
Świerk	3–5
Jodła	4–8
Modrzew	1,5–3
Dąb	6–8
Buk	6–8
Inne liściaste	4–6
Wsparcie na zadrzewienie	1,5–2,5
Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych	0,15–0,25
Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych¹⁾	
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie	4
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	6
Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu	2,5
Założenie remizy	0,4/0,10 ha
Założenie strefy ekotonowej	2

¹⁾ W przypadku sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanych liczbę sadzonek na 1 ha można zmniejszyć o 30%.

ELEMENTY PLANU ZALESIENIA

A. Zalecenia planu zalesienia

1. Dane dotyczące położenia gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną oraz faktycznego sposobu ich użytkowania, z wyszczególnieniem:

- 1) nazwy województwa, gminy oraz obrębu geodezyjnego;
- 2) użytków gruntowych na których planowane jest zalesienie według stanu faktycznego, zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 1. SPOSÓB UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Numer działki ewidencyjnej	Faktyczny sposób użytkowania (grunt orny R, sad S, sukcesja naturalna SN, odłóg O) ¹⁾	Powierzchnia		Uwagi
		ha	a	
RAZEM				

¹⁾ Wybrać spośród wymienionych.

2. Określenie typów siedliskowych lasu dla gruntów przeznaczonych do wykonania zalesienia lub gruntów z sukcesją naturalną z uwzględnieniem szczegółowego opisu tworzenia strefy ekotonowej i zakładania ognisk biocenotycznych.

3. Określenie składu gatunkowego wykonanego zalesienia dla poszczególnych typów siedliskowych lasu z uwzględnieniem strefy ekotonowej, zgodnie z poniższymi tabelami:

**TABELA 2. SKŁAD GATUNKOWY DLA GRUNTÓW BEZ SUKCESJI
NATURALNEJ**

Powierzchnia do zalesienia	Klasa gruntu	Typ siedliskowy lasu	Skład gatunkowy uprawy leśnej	Powierzchnia do zalesienia poszczególnymi gatunkami ¹⁾					
								gatunki biocenotyczne	
ha			%	ha					
całkowita									
- w tym powierzchnia nasadzeń									
- w tym powierzchnia nasadzeń wraz z innymi elementami krajobrazu niezalesianymi, uprawnionymi do premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 1 oraz § 18 ust. 5 rozporządzenia									
powierzchnia nieuprawniona do pomocy									

¹⁾ Zalesienie powinno składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych (o ile pozwolą na to warunki siedliskowe) lub minimalnie trzy gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny wynosi 10 %.

TABELA 3. SKŁAD GATUNKOWY DLA GRUNTÓW Z SUKCESJĄ NATURALNĄ

Powierzchnia objęta planem zalesienia		Skład gatunkowy gruntu, na którym wykonano zalesienie	Powierzchnia gruntu, na którym wykonano zalesienie poszczególnymi gatunkami ¹⁾				
	ha		ha				gatunki biocenotyczne
		%					
całkowita							
- w tym powierzchnia z sukcesją naturalną, wraz z innymi elementami krajobrazu, niezalesianymi, uprawnionymi do premii zalesieniowej zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 1 oraz § 18 ust. 5 rozporządzenia							
- w tym powierzchnia nasadzeń							
- w tym powierzchnia nasadzeń wraz z innymi elementami krajobrazu, niezalesianymi, uprawnionymi do premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 1 oraz § 18 ust. 5 rozporządzenia							
powierzchnia nieuprawniona do pomocy							

¹⁾ Zalesienie powinno składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych (o ile pozwolą na to warunki siedliskowe) lub minimalnie trzy gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny wynosi 10 %

4. Określenie odległości między sadzonkami drzew i krzewów (więźby), warunków techniczno-produkcyjnych sadzonek, liczby sadzonek na hektar, liczby sadzonek potrzebnych do zalesienia oraz formy zmieszania gatunków drzew i krzewów, zgodnie z poniższą tabelą:

**TABELA 4. LICZBA SADZONEK – W PRZYPADKU WPROWADZANIA
NASADZEŃ**

Gatunek ¹⁾	Charakterystyka sadzonek		Przyjęta więźba sadzenia dla sadzonek (w m)	Forma zmieszania	Powierzchnia nasadzeń (w ha)	Liczba sadzonek dla powierzchni nasadzeń (w tys. szt.)	Liczba sadzonek na 1 ha (tys. szt./ha)
	Wiek	wymagania dla przygotowania ²⁾					

¹⁾ Zalesienie powinno składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych (o ile pozwolą na to warunki siedliskowe) lub minimalnie trzy gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny wynosi 10 %.

²⁾ Wymagania dla przygotowania: OSK – sadzonki z odkrytym systemem korzeniowym; ZSK – sadzonki z zakrytym systemem korzeniowym; ZSKM – sadzonki z zakrytym systemem korzeniowym mikoryzowane.

5. Informacje dotyczące:

- 1) uprawy gleby na gruntach przeznaczonych do wykonania zalesienia, w tym:
  - a) sposobu przygotowania gleby,
  - b) wymagań, jakie powinien spełniać sprzęt służący do przygotowania gleby,
  - c) określenia terminu przygotowania gleby;
- 2) sadzenia sadzonek drzew i krzewów, w tym:
  - a) metody sadzenia drzew i krzewów poszczególnych gatunków,
  - b) określenia terminu i kolejności sadzenia:
    - na poszczególnych gruntach,
    - poszczególnych gatunków tych drzew i krzewów;
- 3) czynności wykonywanych w ramach pielęgnacji wykonanego zalesienia oraz gruntu z sukcesją naturalną wraz z opisem sposobu i terminów wykonania zabiegów pielęgnacyjnych oraz powierzchnią na której mają być wykonane;
- 4) ochrony przeciwpożarowej uprawy leśnej, w tym:
  - a) sposobu zakładania pasa przeciwpożarowego, określenia jego lokalizacji, długości i szerokości w metrach oraz terminu wykonania – o ile jest wymagane,
  - b) sposobu i miejsca wykonania punktu czerpania wody, dojazdu do tego punktu oraz terminu wykonania – o ile jest wymagane;

5) wymagań, jakie powinno spełniać zalesienie ze względu na potrzeby ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych.

6. Część graficzna planu zalesienia, którą stanowi materiał graficzny, o którym mowa w § 11 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia. Grunty oznacza się na tym dokumencie w następujący sposób:

- 1) linia niebieska – oznacza granice gruntów objętych planem zalesienia;
- 2) linia czarna – oznacza granice między nasadzeniami głównych gatunków lasotwórczych; nasadzenia oznacza się symbolem gatunku określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 3) linia czerwona – oznacza granicę polno–leśną;
- 4) linia zielona ciągła – oznacza granice strefy ekotonowej;
- 5) punkt zielony lub linia zielona przerywana – oznacza grupę gatunków domieszkowych i biocenotycznych;
- 6) linia żółta – oznacza granice pasów ochrony przeciwpożarowej;
- 7) linia brązowa – oznacza granice pomiędzy gruntami przeznaczonymi do wykonania zalesienia lub grunty z sukcesją naturalną a gruntami stanowiącymi własność innego podmiotu, użytkowanymi jako grunty leśne albo rolne.

B. Wymogi planu zalesienia

1. Powierzchnia stanowiąca podstawę do obliczenia wsparcia na zalesianie, premii pielęgnacyjnej oraz premii zalesieniowej, ustalona zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 5. POWIERZCHNIA WYKONANEGO ZALESIENIA LUB GRUNTU Z SUKCESJĄ NATURALNĄ

Lp.	Formy pomocy	Jedn.	Powierzchnia/mb
1	Wsparcie na zalesianie		
A	Zalesianie w warunkach korzystnych	ha	
B	Zalesianie na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12° ¹⁾		
C	Zabezpieczanie przed zniszczeniem drzew lub krzewów - ogrodzenie 2-metrową siatką metalową	mb	
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	ha	
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami		
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami		
G	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą		
2	Premia pielęgnacyjna		
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°		
C	Na gruntach z wykorzystaniem sukcesji naturalnej		
D	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12° z wykorzystaniem sukcesji naturalnej		
3	Premia zalesieniowa		
A	Powierzchnia uprawiona do premii zalesieniowej	ha	

¹⁾ Zgodnie z § 11 ust. 4 pkt 2 lit. b rozporządzenia za grunt o tym nachyleniu uznaje się grunt, gdy przynajmniej część terenu na tym gruncie ma nachylenie powyżej 12°.

2. Określenie regionalizacji nasiennej sadzonek potrzebnych do zalesienia zgodnie z poniższą tabelą:

TABELA 6. WYMOGI WYNIKAJĄCE Z REGIONALIZACJI NASIENNEJ

Gatunek	Wymogi wynikające z regionalizacji nasiennej	
	region pochodzenia leśnego materiału podstawowego ¹⁾	region pochodzenia zastępczy ²⁾

¹⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. poz. 1425).

²⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem pochodzenia (Dz. U. poz. 1328).

3. Czynności wykonywane w ramach pielęgnacji zalesienia oraz gruntu z sukcesją naturalną wraz z opisem terminu wykonania zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z poniższą tabelą:

**TABELA 7. ZABIEGI PIELEGNACYJNE – REJESTR ZABIEGÓW
PIELEGNACYJNYCH**

Rok ¹⁾	Nazwa zabiegu pielęgnacyjnego (usuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki, wykonanie cięć pielęgnacyjnych, przersedzanie przegęszczonych partii samosiewów) ²⁾	Powierzchnia, na której należy wykonać zabieg pielęgnacyjny	Termin ³⁾ , w którym powinny być wykonane prace - należy podać miesiąc do końca, którego powinna być wykonana czynność	Rejestr ⁴⁾ zabiegów pielęgnacyjnych - termin, w którym zostały wykonane poszczególne czynności (należy podać dzień, miesiąc i rok w którym czynności zostały wykonane)
I				
II				
III				
IV				
V				

¹⁾ Rok złożenia wniosku o premię pielęgnacyjną.

²⁾ Należy wybrać spośród wymienionych.

³⁾ Należy podać miesiąc, do końca którego mają zostać wykonane zabiegi pielęgnacyjne, z tym, że w przypadku cięć pielęgnacyjnych zabiegi te nie powinny być wykonane w okresie 15 kwietnia – 31 lipca.

⁴⁾ Wypełnia rolnik po wykonanych zabiegach pielęgnacyjnych, z tym, że w przypadku cięć pielęgnacyjnych zabiegi te nie powinny być wykonane w okresie 15 kwietnia – 31 lipca.

4. Informacje dotyczące ochrony uprawy leśnej przed zwierzętami, w tym:

- 1) sposobu grodzenia, długości ogrodzenia siatką metalową o wysokości minimum 2 m oraz terminu jego utrzymania, z tym że ogrodzenie wykonuje się niezwłocznie po wykonaniu zalesienia i utrzymuje do terminu wskazanego w planie zalesienia (przez co najmniej 5 lat od dnia wypłaty wsparcia);
- 2) sposobu stosowania repelentów, powierzchni, na której przewidziano ich zastosowanie i terminu ich zastosowania wskazanego w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 3) sposobu stosowania osłonek, powierzchni, na której przewidziano ich zastosowanie oraz terminie ich zastosowania i utrzymania wskazanym w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 4) sposobu stosowania wełny owczej, powierzchni, na której przewidziano jej zastosowanie oraz terminie jej zastosowania i utrzymania wskazanym w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 5) sposobu wykonania zabezpieczenia drzew 3 palikami, powierzchni, oraz terminu jego utrzymania, z tym że zabezpieczenie drzew 3 palikami wykonuje się niezwłocznie po założeniu uprawy leśnej i utrzymuje do terminu wskazanego w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia).

ELEMENTY PLANU INWESTYCJI

A. ELEMENTY PLANU INWESTYCJI NIEBĘDĄCE WYMOGAMI TEGO PLANU

1. Dane dotyczące gruntu, z wyszczególnieniem:

- 1) nazwy województwa, gminy oraz obrębu geodezyjnego;
- 2) danych dotyczących gruntu, na którym są realizowane poszczególne rodzaje inwestycji, zgodnie z tabelą nr 1.

TABELA 1. DANE DOTYCZĄCE GRUNTU, NA KTÓRYM SĄ REALIZOWANE POSZCZEGÓLNE RODZAJE INWESTYCJI

Numer działki ewidencyjnej, na której jest realizowana inwestycja	Powierzchnia, na której jest realizowana inwestycja (ha) lub długość ogrodzenia (mb) ¹⁾	Rodzaj inwestycji	Średni szacowany wiek drzewostanu ²⁾	Termin wykonania inwestycji ³⁾	Uwagi
		Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie			
		Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego			
		Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu			
		Założenie remizy			
		Założenie strefy ekotonowej			
		Cięcia pielęgnacyjne			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą			
		Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami			
		Ogrodzenie siatką metalową o wysokości minimum 2 m			

¹⁾ Podać z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

²⁾ Średni wiek drzewostanu – średni wiek gatunku panującego w drzewostanie.

- 3) Podać rok oraz miesiąc, do końca którego powinna zostać wykonana inwestycja, biorąc pod uwagę, że ostateczny termin na złożenie oświadczenia o wykonaniu inwestycji, zgodnie z wymogami planu inwestycji, wraz z zaświadczeniem nadleśniczego potwierdzającym ten fakt, upływa w terminie określonym w § 15 ust. 1 rozporządzenia.

2. Określenie składu gatunkowego dla poszczególnych inwestycji, zgodnie z tabelą nr 2.

TABELA 2. SKŁAD GATUNKOWY DLA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW INWESTYCJI

Rodzaj inwestycji		Powierzchnia, na której są wprowadzane gatunki i rodzaje drzew i krzewów ¹⁾					Powierzchnia, na której jest realizowana inwestycja	Numer działki ewidencyjnej, na której jest realizowana inwestycja
		ha						
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie	gatunek							
	powierzchnia							
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	gatunek							
	powierzchnia							
Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu	gatunek							
	powierzchnia							
Założenie remizy	gatunek							
	powierzchnia							
Założenie strefy ekotonowej	gatunek							
	powierzchnia							

- ¹⁾ Nasadzenia powinny składać się z mieszanki gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, która obejmuje przynajmniej 51% gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów liściastych lub minimalnie trzy gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów, z których najmniej liczny wynosi 10 %, o ile pozwolą na to warunki siedliskowe.

3. Określenie powierzchni luk podlegających dolesieniu, zgodnie z tabelą nr 3.

TABELA 3. POWIERZCHNIA LUK PODLEGAJĄCYCH DOLESIENIU

Numer działki ewidencyjnej, na której jest realizowana inwestycja	Powierzchnia luk w drzewostanie	Przyczyna powstania luki
	ha	

4. Określenie odległości między sadzonkami drzew i krzewów (więźby), warunków techniczno–produkcyjnych sadzonek oraz liczby sadzonek na hektar potrzebnych do

wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienia luk, odnowienia drzewostanu uszkodzonego, założenia remizy lub założenie strefy ekotonowej zgodnie z tabelą nr 4.

TABELA 4. LICZBA SADZONEK, W PRZYPADKU WPROWADZENIA DRUGIEGO PIĘTRA W DRZEWOSTANIE, PODSZYTU, DOLESIENIA LUK, ODNOWIENIA DRZEWOSTANU USZKODZONEGO, ZAŁOŻENIA REMIZY, ZAŁOŻENIA STREFY EKOTONOWEJ

Numer działki ewidencyjnej, na której jest realizowana inwestycja	Rodzaj inwestycji	Gatunek	Wiek sadzonek	Przyjęta więźba sadzenia dla sadzonek	Powierzchnia inwestycji	Liczba sadzonek dla poszczególnych inwestycji	Liczba sadzonek na 1 ha
					ha	tys. szt.	tys. szt. /ha
	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie						
	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego						
	Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu						
	Założenie remizy						
	Założenie strefy ekotonowej						

5. Informacje dotyczące wykonania poszczególnych rodzajów inwestycji, obejmujące w szczególności:

- 1) przygotowanie gleby pod wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienie luk, odnowienie drzewostanu uszkodzonego, założenie remizy lub założenie strefy ekotonowej w tym:
  - a) sposobu przygotowania gleby,
  - b) wymagań, jakie powinien spełniać sprzęt służący do przygotowania gleby,
  - c) określenia terminu przygotowania gleby;
- 2) sadzenie sadzonek drzew i krzewów, w tym:
  - a) metody sadzenia drzew i krzewów poszczególnych gatunków,

- b) określenia terminu i kolejności sadzenia:
- na poszczególnych gruntach,
  - poszczególnych gatunków drzew i krzewów;
- 3) czynności wykonywanych w ramach cięć pielęgnacyjnych;
- 4) zabezpieczenia pniaków po wyciętych drzewach.
6. Część graficzna planu, którą stanowi materiał graficzny, o którym mowa w § 11 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia zawiera:
- 1) granice gruntów przeznaczonych do wykonania poszczególnych inwestycji;
  - 2) granice występowania luk podlegających dolesieniu;
  - 3) granice projektowanych remiz;
  - 4) granice projektowanych stref ekotonowych.

B. WYMOGI PLANU INWESTYCJI

1. Określenie powierzchni gruntu lub długości ogrodzenia, stanowiących podstawę do obliczenia pomocy, zgodnie z tabelą nr 5.

TABELA 5. RODZAJ INWESTYCJI

Lp.	Rodzaj inwestycji	Jednostka miary	Powierzchnia/ Długość/Liczba
1.	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie		
A.	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B.	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^o)		
2.	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego		
A.	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B.	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^o)		
3.	Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu		
A.	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B.	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^o)		
4.	Założenie remizy	sztuk	
5.	Założenie strefy ekotonowej	ha	
6.	Cięcia pielęgnacyjne		
A.	Na gruntach w warunkach korzystnych	ha	
B.	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^o)		

7.	Zabiegi ochronne przed zwierzyną, w przypadku wprowadzania drugiego piętra w drzewostanie lub podszytu, lub dolesiania luk, lub odnowienia drzewostanu uszkodzonego, lub założenia remizy, lub założenia strefy ekotonowej		
A.	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	ha	
B.	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami		
C.	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą		
D.	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami		
E.	Ogrodzenie siatką metalową o wysokości minimum 2 m	mb	

¹⁾ Zgodnie z § 11 ust. 4 pkt 2 lit. b rozporządzenia za grunt o tym nachyleniu uznaje się grunt, gdy przynajmniej część terenu na tym gruncie ma nachylenie powyżej 12°.

2. Określenie regionalizacji nasiennej sadzonek potrzebnych do wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienia luk, odnowienia drzewostanu uszkodzonego, założenia remizy lub założenia strefy ekotonowej, zgodnie z tabelą nr 4.

TABELA 6. WYMOGI WYNIKAJĄCE Z REGIONALIZACJI NASIENNEJ

Gatunek	Wymogi wynikające z regionalizacji nasiennej	
	Region pochodzenia leśnego materiału podstawowego ¹⁾	Region pochodzenia zastępczy ²⁾

¹⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. poz. 1425).

²⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem pochodzenia (Dz. U. poz. 1328).

3. Informacje dotyczące wykonania zabiegów ochronnych dotyczące inwestycji:

- 1) sposobu grodzenia, długości ogrodzenia siatką metalową o wysokości minimum 2 m oraz terminu jego utrzymania, z tym że ogrodzenie wykonuje się niezwłocznie po wykonaniu inwestycji i utrzymuje do terminu wskazanego w planie inwestycji (przez co najmniej 5 lat od dnia wypłaty wsparcia);
- 2) sposobu stosowania repelentów, powierzchni, na której przewidziano ich zastosowanie i terminu ich zastosowania wskazanego w planie inwestycji (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);

- 3) sposobu stosowania osłonek, powierzchni, na której przewidziano ich zastosowanie oraz terminie ich zastosowania i utrzymania wskazanym w planie inwestycji (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 4) sposobu stosowania wełny owczej, powierzchni, na której przewidziano jej zastosowanie oraz terminie jej zastosowania i utrzymania wskazanym w planie inwestycji (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia);
- 5) sposobu wykonania zabezpieczenia drzew 3 palikami, powierzchni, oraz terminu jego utrzymania, z tym że zabezpieczenie drzew 3 palikami wykonuje się niezwłocznie po wykonaniu inwestycji i utrzymuje do terminu wskazanego w planie zalesienia (przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty wsparcia).

KRYTERIA OCENY UDATNOŚCI DLA NASADZEŃ SZTUCZNYCH ORAZ
GRUNTÓW Z SUKCESJĄ NATURALNĄ

Tabela 1

Stopień pokrycia powierzchni uprawy		Przydatność hodowlana (cechy zdrowotne, dostosowanie do siedliska, formy zmieszania, inne)	
%	symbol klasyfikacyjny	%	symbol klasyfikacyjny
powyżej 81	1	uprawy zdrowe, zgodne z siedliskiem, założone prawidłowo, dopuszczalne wady pojedynczo do 20	1
51–80	2	wady 21–40	2
do 50	3	wady 41 i wyżej	3

Tabela 2

Symbol klasyfikacyjny	Ocena
1-1, 1-2, 1-3, 2-1, 2-2, 2-3,	uprawy udane
3-1, 3-2, 3-3,	uprawy nieudane

Objaśnienie:

Udatność ocenianej uprawy jest określana dwucyfrowym symbolem klasyfikacyjnym, w którym pierwsza cyfra oznacza wskaźnik stopnia pokrycia, a druga – przydatność hodowlaną, zgodnie z tabelą 2.

**REJESTR ZABIEGÓW PIELEGNACYJNYCH
PROWADZONYCH W PRZYPADKU PREMII Z TYTUŁU ZADRZEWIEN
I PREMII Z TYTUŁU SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH**

Rok ¹⁾	Termin usunięcia roślinności zagłuszającej sadzonki drzew lub krzewów ²⁾ (należy podać dzień, miesiąc i rok, w którym czynności zostały wykonane z tym, że rośliny zagłuszające sadzonki należy usunąć co najmniej dwa razy w roku, w terminie od 1 kwietnia do 31 sierpnia)
I	1)
	2)
II	1)
	2)
III	1)
	2)
IV	1)
	2)
V	1)
	2)

¹⁾ Rok złożenia wniosku o premię.

²⁾ Usunięcie roślinności zagłuszającej sadzonki drzew lub krzewów należy wykonać na całej powierzchni systemu rolno-leśnego lub zadrzewienia.

WYSOKOŚĆ STAWEK POMOCY

TABELA 1.

Lp.	Rodzaje pomocy	Stawka
1.	Wsparcie na zalesianie	
A	Zalesianie w warunkach korzystnych	16 059 zł/ha
B	Zalesianie na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	17 436 zł/ha
C	Zabezpieczanie przed zniszczeniem drzew lub krzewów – ogrodzenie 2-metrową siatką metalową	19,7 zł/mb
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	2428 zł/ha
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	2210 zł/ha
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	1829 zł/ha
G	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
2.	Wsparcie na zadrzewienie	
A	Tworzenie zadrzewień w warunkach korzystnych	10 892 zł/ha
B	Tworzenie zadrzewień na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	13 664 zł/ha
C	Zabezpieczanie przed zniszczeniem drzew lub krzewów – ogrodzenie 2-metrową siatką metalową	19,7 zł/mb
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	1708 zł/ha
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	2210 zł/ha
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	944 zł/ha
G	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
3.	Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych²⁾	
A	Zakładanie systemów rolno-leśnych w warunkach korzystnych ¹⁾	3092 zł/ha
B	Zakładanie systemów rolno-leśnych na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^o	3199 zł/ha
C	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	566 zł/ha
D	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	1381 zł/ha
E	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	148 zł/ha
F	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
4.	Premia z tytułu zadrzewień i systemów rolno-leśnych	
A	Premia z tytułu zadrzewień	2494 zł/ha
B	Premia z tytułu systemów rolno-leśnych	300 zł/ha
5.	Premia pielęgnacyjna	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	1377 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	1584 zł/ha
C	Na gruntach z wykorzystaniem sukcesji naturalnej	972 zł/ha
D	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^o z wykorzystaniem sukcesji naturalnej	1264 zł/ha
6.	Premia zalesieniowa	
A	Premia zalesieniowa do gruntów rolnych	1438 zł/ha
B	Premia zalesieniowa do gruntów z wykorzystaniem sukcesji naturalnej	1438 zł/ha

¹⁾ Zgodnie z § 11 ust. 4 pkt 2 lit. b rozporządzenia za grunt o tym nachyleniu uznaje się grunt, gdy przynajmniej część terenu na tym gruncie ma nachylenie powyżej 12°.

²⁾ Obejmuje powierzchnię pod nasadzeniami drzew lub krzewów oraz obszar, na którym prowadzona jest działalność rolnicza.

TABELA 2.

Lp.	Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych - rodzaje inwestycji	Stawka
1.	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	13 026 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	14 052 zł/ha
2.	Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	16 385 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	18 103 zł/ha
3.	Zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	8385 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	9026 zł/ha
4.	Założenie remizy	2588 zł/inwestycję (0,1 ha)
5	Założenie strefy ekotonowej	11 986 zł/ha
6	Cięcia pielęgnacyjne	
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	1566 zł/ha
B	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12 ^{o1)}	2295 zł/ha
7.	Zabiegi ochronne przed zwierzyną, w przypadku wprowadzania drugiego piętra w drzewostanie lub podszytu, lub dolesiania luk, lub odnowienia drzewostanu uszkodzonego, lub założenia remizy, lub założenia strefy ekotonowej	
A	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów repelentami	1708 zł/ha
B	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów osłonkami	2362 zł/ha
C	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów wełną owczą	944 zł/ha
D.	Zabezpieczenie przed zniszczeniem drzew lub krzewów 3 palikami	2210 zł/ha
E	Ogrodzenie – siatką metalową o wysokości minimum 2 m	19,7 zł/mb

¹⁾ Zgodnie z § 11 ust. 4 pkt 2 lit. b rozporządzenia za grunt o tym nachyleniu uznaje się grunt, gdy przynajmniej część terenu na tym gruncie ma nachylenie powyżej 12°.

WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKÓW DOTKLIWOŚCI UCHYBIENIA ORAZ
WSPÓŁCZYNNIKÓW TRWAŁOŚCI UCHYBIENIA STOSOWANYCH DO
NAKLADANIA KAR ZA NIEPRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW PROPORCJONALNIE
DO PREMII Z TYTUŁU ZADRZEWIŃ LUB SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH ORAZ
PREMII PIELEGNACYJNEJ

Rodzaj uchybienia	Współczynnik dotkliwości uchybienia	Współczynnik trwałości uchybienia		Iloczyn współczynnika dotkliwości i trwałości
		odwracalna krótkotrwała	odwracalna długotrwała	
		1,25	1,5	
PREMIA PIELEGNACYJNA				
1. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki jednoroczne	25%	1,25	-	31%
2. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki co najmniej dwuletnie	30%	1,25	-	37%
3. Niewykonanie cięć pielęgnacyjnych lub przerzedzania przegęszczonych partii samosiewów	30%	-	1,5	45%
PREMIA Z TYTUŁU ZADRZEWIŃ LUB SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH				
1. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki jednoroczne	10%	1,25	-	12%
2. Nieusuwanie roślinności zagłuszającej sadzonki co najmniej dwuletnie	12%	1,25	-	15%

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych oraz premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412), zwanej dalej „ustawą o Planie Strategicznym”. Ustawa ta jest aktem prawnym określającym interwencje ujęte w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS 2023–2027), wdrażane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz ogólne warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w zakresie nieokreślonym w przepisach Unii Europejskiej oraz przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej. Ustawa ustanawia również ramy przyznawania pomocy i zawiera upoważnienia do wydania przepisów szczegółowych, koniecznych do wdrożenia interwencji PS 2023–2027.

Charakter rozporządzenia jest w znacznej mierze zdeterminowany regulacjami wspólnotowymi, przede wszystkim rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 335 z 6.12.2021), zwanym dalej „rozporządzeniem 2021/2115” oraz aktami prawnymi wydanymi na jego podstawie, jak również innymi przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi tego zakresu spraw.

Projekt rozporządzenia określa warunki przyznawania pomocy finansowej w ramach interwencji:

- Zalesianie gruntów (I 10.11.);
- Tworzenie zadrzewień śródpolnych (I 10.12.);
- Zakładanie systemów rolno-leśnych (I 10.13.);
- Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych (I 10.14.);

- Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych (I 8.8).

Szczegółowy opis i ogólne warunki przyznania pomocy w ramach ww. interwencji zostały ustanowione w PS 2023–2027, który w dniu 31 sierpnia 2022 r. został zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją nr C(2022) 6018.

W zakresie wsparcia na zalesianie, wsparcia na zadrzewienie, a także wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, rozporządzenie ustanawia regulacje prawne, podobne do tych jakie obowiązywały w latach 2014–2020 w ramach działania „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Różnice wynikają ze zmian w przepisach unijnych jak i doświadczeń wyniesionych z poprzedniego okresu programowania.

Do istotnych różnic należą: (1) zwiększenie limitu powierzchni do której przysługuje wsparcie na jednego beneficjenta z 40 ha/cały okres programowania na 40 ha/rok, czyli 200 ha w całym okresie programowania; (2) zwiększenie stawek płatności; (3) możliwość przyznania 5 letniej premii na utrzymanie zalesień występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej (dodatkowa płatność 1 438 zł/ha/rok); (4) wydłużenie wieku drzewostanu kwalifikującego się do cięć pielęgnacyjnych z 11-20 lat do 11-30 lat; (5) rozszerzenie katalogu beneficjentów o wspólnoty gruntowe – w przypadku interwencji Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych; (6) rozszerzenie rodzajów inwestycji o odnowienie drzewostanu uszkodzonego przez czynniki biotyczne i abiotyczne oraz zakładanie stref ekotonowych w pasie drzewostanu graniczącym z terenem otwartym.

Natomiast nową interwencją, nie wdrażaną dotychczas w Polsce, w ramach WPR jest zakładanie systemów rolno-leśnych, które pozwala na użytkowanie gruntu rolnego, na którym drzewa lub krzewy są zintegrowane z uprawą rolną na tym samym obszarze. Jest to wielofunkcyjne użytkowanie gruntu przynoszące korzyści środowiskowo-klimatyczne. Systemy rolno-leśne przyczyniają się do redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększania zawartości materii organicznej w glebie. Wpływają na poprawę zasobów wodnych poprzez zwiększenie infiltracji oraz ochronę wód powierzchniowych, zapobiegają erozji. Mają pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, gdyż biocenotyczne i miododajne gatunki drzew lub krzewów są naturalnym środowiskiem występowania owadów zapylających, w szczególności pszczoł, dla których oferują nie tylko pokarm, ale również miejsce na założenie gniazd.

Zgodnie z ustawą o Planie Strategicznym, pomoc w ramach przedmiotowych interwencji przyznawana jest beneficjentom w drodze decyzji administracyjnej. Do postępowań w sprawach przyznania pomocy prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją” stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185), z wyjątkiem przepisów wskazanych w ww. ustawie. W niniejszym projekcie rozporządzenia konieczne jest zatem przyjęcie szczegółowych regulacji dotyczących wzajemnych relacji między beneficjentami interwencji, a Agencją, trybu postępowania przy przyznawaniu pomocy i jej wypłaty na poszczególnych etapach realizacji przedmiotowych interwencji. Tym samym, rozporządzenie ma zapewnić stworzenie sprawnego i efektywnego systemu wdrażania interwencji leśnych i zadrzewieniowych.

Rozporządzenie określa, iż beneficjentami interwencji leśnych i zadrzewieniowych, są:

- 1) rolnicy w rozumieniu art. 3 pkt. 1 a rozporządzenia 2021/2115,
- 2) jednostki samorządu terytorialnego i jednostki organizacyjne gmin, powiatów oraz województw,
- 3) właściciele lasów prywatnych oraz wspólnoty gruntowe.

Wsparcie w ramach interwencji leśnych i zadrzewieniowych przyznawane jest jednorazowo za wykonanie inwestycji.

Aby zapewnić długotrwały efekt środowiskowy inwestycji dodatkowo przewidziano pomoc w formie wieloletnich premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych. Premie te będą przysługiwały zarówno do zalesień, zadrzewień i systemów rolno-leśnych założonych w ramach ww. interwencji leśnych i zadrzewieniowych, jak również do gruntów zalesionych wskutek sukcesji naturalnej oraz do zadrzewień zrealizowanych w ramach PROW 2014–2020.

Wsparciem objęte będą grunty wykazane w ewidencji gruntów i budynków jako grunty rolne lub jako las. Dodatkowo, w przypadku wsparcia na zalesianie, grunty powinny być przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku tego planu grunty powinny być przeznaczone do zalesienia w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Natomiast w przypadku wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych wymagane jest, niezależnie od wielkości inwestycji, potwierdzenie, że jej realizacja nie stoi w sprzeczności z zapisami Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu lub dokumentu równoważnego.

Rozporządzenie określa także rodzaje inwestycji możliwych do wykonania w ramach interwencji 10.14. Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych w ramach, której przewidziana jest pomoc na: (1) przebudowę składu gatunkowego drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie lub dolesianie luk lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego; (2) zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu; (3) założenie remizy; (4) założenie strefy ekotonowej; (5) cięcia pielęgnacyjne; (6) zabiegi ochronne przed zwierzyną, w przypadku wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienia luk, odnowienia drzewostanu uszkodzonego, założenia remizy lub założenia strefy ekotonowej.

Projekt rozporządzenia określa szczegółowo warunki składania wniosków o przyznanie wsparcia, szczegółowe wymagania jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie wsparcia, kryteria wyboru operacji, przypadki w których następcy prawnemu beneficjenta może być przyznana pomoc oraz warunki i tryb przyznania tej pomocy, przypadki w których następcą prawnym może wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce ubiegającego o pomoc podmiotu oraz warunki i tryb wstąpienia do tego postępowania oraz wysokość kar za naruszenie warunków lub wymogów przyznawania pomocy.

Rozporządzenie określa także tryb (w tym terminy) rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy. Określono również dokumenty, które podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy musi dołączyć do ww. wniosku. Dokumenty te są niezbędne do zweryfikowania spełnienia wszystkich kryteriów przyznawania pomocy oraz kryteriów wyboru operacji.

Ponadto dla interwencji leśnych i zadrzewieniowych ustanowione zostały kryteria wyboru operacji, przyjęte przez Komitet Monitorujący PS 2023–2027.

W przypadku interwencji Zalesianie gruntów (I 10.11.), Tworzenie zadrzewień śródpolnych (I 10.12.) oraz Zakładanie systemów rolno-leśnych (I 10.13.) kryteria wyboru preferować będą grunty przeznaczone do wykonania zalesienia, zadrzewienia lub systemu rolno-leśnego zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w ramach Sieci Natura 2000, o ile tego typu obszary będą przewidziane do zalesienia lub zadrzewienia lub założenia systemu rolno-leśnego w Planach Zadań Ochronnych lub Planach Ochrony dla obszarów Natura 2000, co ma na celu m.in. ułatwienie migracji zwierząt oraz ochronę różnorodności biologicznej.

Ponadto preferowane będą grunty przeznaczone do wykonania zalesienia, zadrzewienia i systemu rolno-leśnego przylegające do śródlądowych wód powierzchniowych, dzięki czemu spełniać będą funkcję stref buforowych, przechwytyjąc zanieczyszczenia powstałe m.in. w

wyniku działalności rolniczej. Jednocześnie, z uwagi na funkcje przeciwoerozyjne, jako kolejne kryterium wyboru przyjęto realizację ww. inwestycji na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°. Do zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych preferowane będą również grunty mniej przydatne do produkcji rolniczej, z tego względu jednym z kryteriów jest ich lokalizacja na glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej.

Mając na uwadze ograniczenia dla produkcji rolnej na obszarach górskich i innych obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, tj. obszarach ONW, określono kryterium wyboru operacji dla zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych, polegające na preferowaniu tych obszarów do wsparcia w ramach interwencji leśno-zadrzewieniowych.

Ostatnim z kryteriów wyboru będzie preferowanie gruntów przynajmniej w części położonych w województwie o lesistości poniżej 30%.

Natomiast, jako kryteria rozstrzygające przyjęto: (1) potrzeby i preferencje zalesieniowe według wariantu III – środowiskowego, które zostały określone w Krajowym Programie Zwiększania Lesistości oraz (2) niższą kwotę wsparcia.

W przypadku interwencji Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych (I 10.14.), ustalono preferencje dla inwestycji mających na celu wprowadzanie podsadzeń w istniejących lasach, przy uwzględnieniu lokalnych warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych danego obszaru, czyli zakładanie remiz leśnych, stref ekotonowych dolesianie luk, odnowienie drzewostanu uszkodzonego, wprowadzania drugiego piętra, podszytu. Pozwoli to na zwiększenie sekwestracji CO₂, przyczyniając się tym samym do łagodzenia zmian klimatu oraz wzbogacenia ekosystemów, zwiększając różnorodność biologiczną w lasach prywatnych poprzez dywersyfikację struktury leśnej oraz składu gatunkowego drzewostanów. Ponadto, wykonywanie cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach młodszych klas wieku, będzie stanowiło element zapobiegawczy przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi i pożarami, gdyż pozwoli na zwiększenie odporności i zdrowotności ekosystemów, co jest szczególnie istotne z uwagi na potrzebę adaptacji do zmian klimatu.

Dodatkowo ustanowione zostaną kryteria selekcji preferujące inwestycje w lasach przynajmniej w części przylegających do śródlądowych wód powierzchniowych oraz w lasach uznanych za lasy ochronne, które chronią leśne i nieleśne zasoby przyrody i krajobrazu przed degradacją, utratą walorów, zanieczyszczeniem, albo przed szkodliwym działaniem czynników zewnętrznych. Preferowane będą również inwestycje w lasach przynajmniej w części

położonych w obszarach parków narodowych lub rezerwatów przyrody lub obszarach Natura 2000 określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 co ma na celu m.in. zachowanie różnorodności biologicznej, odtworzenie zniekształconych siedlisk przyrodniczych oraz zachowanie ich w stanie naturalnym lub mało zmienionym.

Ustanowione będą także kryteria selekcji wspierające inwestycje na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW), które zostały wyznaczone na potrzeby okresu programowania 2007–2013.

Projekt rozporządzenia zawiera również szczegółowe regulacje dotyczące wydawania przez Agencję postanowienia o spełnieniu warunków do przyznania wsparcia i uzyskaniu, wymaganej liczby punktów na podstawie kryteriów wyboru operacji określonych w rozporządzeniu. Ponadto rozporządzenie określa dokumenty niezbędne do wydania decyzji o przyznaniu wsparcia.

Analogicznie jak w poprzednich okresach programowania, plan zalesienia jest niezbędnym dokumentem, który musi posiadać podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia na zalesianie. Dokument ten sporządzany jest przez pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (PGL LP) zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672). Plan zalesienia jest sporządzany dla każdego gruntu przewidzianego do zalesienia. Dzięki temu beneficjenci zobowiązani są do realizacji postanowień przygotowanych indywidualnie dla ich gruntów. Zapewnia to właściwe wykonanie nasadzeń (w tym dobór odpowiednich gatunków drzew i krzewów), prawidłowe prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych na założonej uprawie leśnej oraz odpowiedni dobór metod ochrony zalesień przed zniszczeniem przez zwierzynę.

W przedmiotowym projekcie rozporządzenia uregulowano elementy składające się na plan zalesienia, które mają zapewnić, iż wszystkie sporządzane plany będą zawierały niezbędne informacje do właściwego założenia uprawy leśnej i jej pielęgnacji. Konstruując zakres ww. planu uwzględniono Zasady hodowli lasu, tj. dokumentu obowiązującego w Lasach Państwowych, który określa zbiór zasad i wymogów związanych z prawidłowym zakładaniem upraw leśnych, późniejszej ich pielęgnacji, ochrony oraz właściwego użytkowania.

Mając na uwadze powyższe, plan zalesienia zawiera informacje dotyczące w szczególności: (1) uprawy gleby na gruntach przeznaczonych do zalesienia, (2) składu gatunkowego, (3) określenia terminu i kolejności sadzenia (4) czynności wykonywanych w ramach pielęgnacji założonej uprawy leśnej, (5) ochrony uprawy leśnej przed zwierzętami.

Dodatkowo, plan zalesienia każdorazowo zawiera część graficzną z naniesionymi oznaczeniami poszczególnych gruntów przeznaczonych do zalesienia.

Analogicznym dokumentem do planu zalesienia jest plan inwestycji zwiększających bioróżnorodność lasów prywatnych sporządzany nieodpłatnie przez Nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na potrzeby interwencji Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych (I 10.14.). Plan ten zawierać będzie w szczególności informacje dotyczące: (1) przygotowania gleby pod podsadzenia, (2) składu gatunkowego, (3) liczby sadzonek na hektar, (4) sposobu ochrony podsadzeń przed zwierzyną, (5) sposobu wykonywania cięć pielęgnacyjnych, (6) wymagań, jakie powinny spełniać inwestycje ze względu na potrzeby ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych.

W rozporządzeniu określono listę gatunków drzew i krzewów dopuszczonych do inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych. Są to rodzime gatunki drzew i krzewów, wśród których wyróżniono gatunki objęte obowiązkiem stosowania właściwego materiału rozmnożeniowego. Kwestie te są uregulowane w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz.U. z 2019 poz. 1097).

Obowiązkiem każdego podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia na zalesianie będzie przekwalifikowanie zalesionego gruntu na grunt leśny najpóźniej w 5 roku po założeniu uprawy leśnej.

Premie, które przysługiwały będą do zalesień, zadrzewień, systemów rolno-leśnych pozwolą na utrzymanie i pielęgnację nowo założonych nasadzeń na gruntach rolnych, a także zapewnią rolnikom rekompensaty z tytułu utraconych dochodów ze względu na ograniczenie produkcji rolniczej.

W związku z realizacją podjętych zobowiązań beneficjenci otrzymują:

1. w zakresie zalesień:

- przez 5 lat – premię pielęgnacyjną, która rekompensuje poniesione dodatkowe koszty prac pielęgnacyjnych w nowo założonych uprawach leśnych oraz na gruntach zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej;
- przez 5 lat – premię zalesieniową do gruntów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej, która rekompensuje utracony dochód wynikający z podjętego zobowiązania do utrzymania tego zalesienia;
- przez 12 lat – premię zalesieniową do zalesionych gruntów rolnych, która

rekompensuje utracony dochód z działalności rolniczej. Utrzymanie 12 letniego okresu wypłaty premii zalesieniowej (analogicznego jak w PROW 2014–2020) stanowić będzie zachętę do długotrwałego utrzymania lasu, a w konsekwencji realizacji celów klimatycznych i środowiskowych, w tym przede wszystkim sekwestracji dwutlenku węgla, zatrzymywania wody w profilu glebowym oraz zwiększenia różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich.

2. w zakresie zadrzewień śródpolnych – 5 letnią premię, która rekompensuje poniesione dodatkowe koszty prac pielęgnacyjnych nowozałożonych zadrzewień i utraconych dochodów z działalności rolniczej;
3. w zakresie systemów rolno-leśnych – 5 letnią premię, która rekompensuje poniesione dodatkowe koszty prac pielęgnacyjnych nowozałożonych systemów i utraconego dochodu wynikającego ze zmniejszenia wytwarzanego w gospodarstwie dochodu na skutek wprowadzenia nasadzeń.

Projekt rozporządzenia określa szczegółowo warunki składania wniosków o przyznanie ww. premii oraz szczegółowe wymagania jakim powinny odpowiadać wnioski o ich przyznanie, które składane będą w terminie składania wniosków o przyznanie płatności obszarowych.

Zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. d rozporządzenia 2021/2116, państwa członkowskie przyjmują przepisy niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, odnoszące się w szczególności do nakładania skutecznych, proporcjonalnych oraz odstraszających kar. Jednocześnie, zgodnie z ust. 5, wymiar kar powinien być uzależniony od wagi, skali i trwałego charakteru lub powtarzalności wykrytej niezgodności. W związku z powyższym projektowany:

§ 30 określa wysokość kary, w przypadku gdy powierzchnia gruntów, do których rolnik ubiega się o przyznanie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych przekracza obszar zatwierdzony do tych premii;

§ 31 określa wysokość zmniejszenia premii, w przypadku stwierdzenia uchybienia, a także w przypadku ponownego stwierdzenia tego samego uchybienia w kolejnych latach, czyli w przypadku stwierdzenia powtarzalności danego uchybienia.

Projektowane przepisy § 32 określają kolejność stosowania kar w odniesieniu do premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 15 marca 2023 r., a więc z dniem rozpoczęcia naboru wniosków o przyznanie premii z tytułu zadrzewień oraz premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej dla zalesień występujących na gruncie wskutek sukcesji naturalnej, na którym zgodnie z planem zalesienia nie jest wymagane wykonanie zalesienia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dodatkowo projekt został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt rozporządzenia został umieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod numerem: 479

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych oraz w formie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Krzysztof Cieciora – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Elżbieta Budka – Zastępca Dyrektora Departamentu Płatności Bezpośrednich tel. 22 623 10 58, e-mail: Elzbieta.Budka@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 23 lutego 2023 r.</p> <p>Źródło: art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi 479</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Brak krajowych przepisów wykonawczych pozwalających na realizację interwencji leśnych i zadrzewieniowych określonych w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz będących wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 412), która określa interwencje ujęte w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, wdrażane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Utworzenie na gruncie prawa krajowego przepisów wykonawczych pozwalających na wdrożenie i realizację interwencji leśnych i zadrzewieniowych, tj. Zalesianie gruntów (I 10.11.), Tworzenie zadrzewień śródpolnych (I 10.12.), Zakładanie systemów rolno-leśnych (I 10.13.), Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych (I 10.14.), Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych (I 8.8).

Oczekiwany efekt to stworzenie regulacji prawnych zapewniających powstanie sprawnego i efektywnego systemu wdrażania interwencji leśnych i zadrzewieniowych, w szczególności poprzez określenie warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Inne państwa członkowskie UE są obecnie na etapie zatwierdzania Planów Strategicznych i przygotowywania wewnętrznych przepisów prawa w oparciu o postanowienia zawarte w tych planach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 314 biur powiatowych ARiMR	ARiMR	Wykonuje zadania agencji płatniczej.

Nadleśnictwa	430	Leśnictwo GUS 2021	Będą opracowywały plany zalesienia oraz plany inwestycji
Rolnicy, jednostki samorządu terytorialnego i jednostki organizacyjne gmin, powiatów oraz województw, właściciele lasów prywatnych oraz wspólnoty gruntowe	ok. 4,5 tys.	Szacunkowe wyliczenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Potencjalni beneficjenci interwencji leśnych i zadrzewieniowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt rozporządzenia zostanie uzgodniony z następującymi organizacjami społecznymi:

- 1) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
- 2) Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 3) Niezależnym Samorządowym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- 4) Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”,
- 5) Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 6) Polską Federacją Rolną,
- 7) Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 8) Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 9) Krajową Radą Izb Rolniczych,
- 10) Krajową Izbą Gospodarczą, Komitetem Rolnictwa i Obrotu Rolnego,
- 11) Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”,
- 12) Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”,
- 13) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich,
- 14) Krajową Radą Spółdzielczą,
- 15) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 16) Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP,
- 17) Business Centre Club,
- 18) Związkiem Rzemiosła Polskiego,
- 19) Forum Związków Zawodowych,
- 20) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
- 21) Konfederacją Lewiatan,
- 22) Polskim Związkiem Zrzeszeń Leśnych,
- 23) Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”,
- 24) Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
- 25) Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”,
- 26) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
- 27) Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 28) Polską Izbą Nasienną,
- 29) Radą Dialogu Społecznego,

- 30) Polskim Związkiem Zawodowym Rolników,
 31) Stowarzyszeniem Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”,
 32) Instytutem Gospodarki Rolnej,
 33) Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Rolnictwa,
 34) Polskim Karpiem Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością – Organizacją Producentów,
 35) Krajowym Związkiem Plantatorów Buraka Cukrowego,
 36) Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
 37) Federacją Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP,
 38) Federacją Przedsiębiorców Polskich,
 39) Stowarzyszeniem Producentów Produktów Zbożowych
 40) Polski Związek Pszczelarski.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania

Środki finansowe na realizację interwencji leśnych i zadrzewieniowych zostaną zapewnione w ramach budżetu Planu Strategicznego przewidzianego na te interwencje. Projekt nie ma wpływu na sektor finansów, a tym samym nie spowoduje zmniejszenia dochodów lub zwiększenia wydatków budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego bądź pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu Brak wpływu także na osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane rozporządzenie nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, zatem nie wymaga odrębnej oceny w tym zakresie.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegółowo w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
Komentarz: Projekt rozporządzenia nie przewiduje wprowadzenia obciążeń regulacyjnych wykraczających poza wymagane przepisami UE.								
9. Wpływ na rynek pracy								
Regulacja nie będzie miała dodatkowego wpływu na rynek pracy.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe			☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:			☐ informatyzacja ☐ zdrowie		
Omówienie wpływu		Wsparcie interwencji będących przedmiotem tej regulacji przyczyniać się będzie do łagodzenia zmian klimatu oraz stanowić będzie istotny element krajobrazu mający na celu przeciwdziałanie skutkom suszy. Wsparcie dla lasów prywatnych pozwoli na zróżnicowanie składu gatunkowego istniejących drzewostanów oraz wykonanie niezbędnych cięć pielęgnacyjnych mających na celu wzmocnienie ich stabilności.						
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego								

Projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2023 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Monitorowanie i ocena efektów wdrażania planu, w tym przedmiotowych interwencji, będą realizowane przez określone w Planie Strategicznym wskaźniki produktu i rezultatu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak